

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 51-52 (52-53)

TORONTO, Ontario, 1950 m. GRUODŽIO (December) 21 d.

Kaina 10c

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian
R. C. Society of Canada
Authorized as Second Class
Mail Post Office Department
Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Tyro džiaugsmo šv. Kalėdoms ir Aukščiausiojo palaimos

Laukiamoji ramybės žvaigždė

Tukstančius metų žmonija laukė pasirodant žvaigždės, pažymincios Pasaulio Šviesos atėjimą. Izraelio pranašai jį skelbė ir išrinktoji tauta Jos ilgėjosi. Bet didžioji atpikimo pradžios misterija įvyko nepastebima pasaulio, užsiėmusio savo kasdieniškaisiais reikalais, pajusta tik keleto prastuolių piemenių, kurie jos neperprato, nors, išgirdę dangiškuosius garsus, suklupo prakartėję prie Dieviškojo Kūdikėlio skurdaus guolio. Suklupo, ir, jei ne lūpomis, tai nors širdžia giedojo kurtų su angelais: "Garbė Dievui Aukštybėse ir ramybė geros valios žmonėms žemėje!"

Jau antrą tūkstantį metų baigia žmonija giedodama tą gražų himną, nors jo gilišios minties dažnai — o dažnai — neperpranta. Gieda ji kilniadvasiai Kūdikėlio sekejai, bet daug gieda tik iš įpročio — kad tėvų taip palikta. Gieda ji puošniose bazilikose, gieda skurdžiose koplytelėse ir po atviru dangumi misijų pasaulyje; gieda ji ir ramiai savo dienas leidžiančiuose didmiesčiuose ir vienišose sodybose, gieda žerinciuose rūmuose ir skurdžiose palėpėse bei rūsuose, gieda susikaupimo tyloje ir fronto patrankų gaudesy. Visi ilgisi ramybės.

Kalėdos lietuvių gyvenime gyvenime visada buvo didžiosios šventės, didžiosios metų dienos, pradedančios visą švenčių vartinę. Kiek džiaugsmo — vistiek ar tų švenčių esmę perprantant ar joje nesugadant! Atsimenam. Vaikais būdami ir mes Kūčių vakarą kas kelios minutes begdavom kieman pasiziūrėti ar

jau pasirodė pirmoji žvaigždė, simbolizuojanti anos stebuklingosios pasirodymą. Ir tada prasidedavo tikrosios šventės. Ne, ne ne darbas buvo baigiamas — jo jau visą dieną mažai bedirbavo, — bet prasidedavo džiugavimas. Lietuvis niekad taip nebuvo persiėmęs švente, kaip Kūčių vakarą ir per piemenėlių mišias. Ir neturim mes kito metų laikotarpio, kuris būtų susietas su tokia daugybe papročių, kaip Kalėdų metas.

Lietuvis nefilosofavo apie didžiąją misteriją, bet jį pergyveno. Apie jį kalbėdamas savo vaikams, pasakojo iš visos širdies, lyg šventąją pasaką, kuria pats gerėjosi. O vaikučiai taip nuoširdžiai gražiai tikėjo, kad Kūdikėlis Jėzus užsukis ir į jų trobėlę ar nužengs nuo paveikslų ir paragaus ant stalo paliekamų Kūčių valgių. Glaudus ryšys jutosi tarp visos šeimos ir gimusio Kūdikėlio ir palaima apglėbdavo šeimą, jį gaivino, stiprino jos dvasines jėgas.

Išvijojo lietuvis su ta pačia taikos dvasia lauzia Kūčių plorkele, kaip ir tėviškoje. Kūčios taikos, ramybės ir visų susitaikymo šventė. Šventė, nors ir tuo nurodo tėviškos padangės, ors ir atskirtiems, nors ir Sibiro vergijoje. Laukiamoji žvaigždė jį atnešė pasauliui su gilia tiesa: "Ramybė geros valios žmonėms". Gausiai plus ramybė ir į mūsų tarpą, kol nepamiršime anos lietuviškosios Kalėdų dvasios, kol Kalėdos liks didžiosios šventės su visa jų romantika, atnešama pirmosios Kūčių vakaro žvaigždės.

Sovietų Sąjunga protestuoja

Gruodžio 17 d. Atlanto pakto užsienių r. ministerių konferencijos išvakarėse, Sovietų Sąjungai prisijungė protesto notas D. Britanijai ir Prancūzijai, kad Vakarų Vokietijos apginklavimas sulaužęs jos sutartis su tomis abejomis valstybėmis ir Potsdamo susitarimą. Esą, sulaužoma 1942 m. S. Sąjungos sutartis su D. Britanija — jos 2 ir 7 paragrafai ir 1944 m. sutartis su Prancūzija, kuria abi šalys įsipareigoja viena kitą remti prieš bet kokią agresiją. Sutarties su D. Britanija 2 paragraf. sako, kad abi valstybės neves jokių derybų su hitlerine arba su kokia kita Vokietijos vyriausybe, kuri nebūtų atsakiusi agresyvių siekimų ir be antros žinios nesudarys paliaubų ar taikos ir nesiderės nei su Vokietija, nei su jos sąjungininkais. O paragrafe 7 sakoma, kad nei viena šalis nesudarys jokios sutarties ir nedalyvaus jokiaje sąjungoje, nukreiptoje prieš antrą šalį.

D. Britanija ir Prancūzija ruošia atsakymus, nurodymus, kad S. Rusija jau sulaužė Potsdamo susitarimą apginkluodama R. Vokietiją ir kad vakariečiai neorganizuoją nieko kita, kaip tik pasipriešinimą agresijai.

Jungtinis komunistų štabas
Gruodžio 1 d. Hongkongą pasiekė pirmos autentiškos žinios apie sudarymą Mandžiūrijoje, Čangčūn, Sovietų Rusijos, kom. Kinijos ir Š. Korėjos jungtinio štabo. Apie tai praneša iš Čangčūn į Hongkongą atbėgęs studentas. Štabas įsikūręs Centrinio Banko puošniuose rūmuose. Sta-

bo aplinka esanti taip griežtai saugoma, kad tardomas kiekvienas, kas daugiau kaip du kartus ten praeina ir ilgiau kaip 3 d. gyvena to rajono kuriame viešbuty. Anksčiau pasklidusio gando, kad sovietus ten atstovaujęs buvęs jų atstovas Japonijos Aukšč. komisijoje, studentas negalėjęs nei paneigti nei patvirtinti.

Čangčūnas esąs pilnas rusų karių ir kariškų įrengimų bei slėptuvių.

JAV nutraukė prekybą su kom. Kinija

Pagriežtinant ankstyvesnius prekybos departamento potvarkius, uždraudusius eksportuoti į kom. Kiniją bei Sovietus ir jų satelitų kraštus prekes, o taip pat draudžiančius laivams bet kokią iš kitų kraštų uostų vežti į tuos kraštus, JAV gruodžio 16 d. paskelbė nutraukiančios betkokius prekybinius ryšius su kom. Kinija ir užsaldančios visus kinų fondus JAV. Tai esą daroma dėl komunistinės Kinijos elgesio Korėjoje ir jei Kinija pasitrauksianti ir elgsiantis pagal JT principus, JAV vyriausybė esanti pasiryžusi grąžinti normalius santykius Kinijos kapitalui JAV esą apie 200 milijonų dolerių.

— **Paryžius.** — Prancūzijos vyriausybė ruošiasi Vietnamui suteikti nepriklausomybę. Tai bus paskelbta anksčiau negu ten laukiama.

— **Vašingtonas.** — JAV siūlo sušaukti Panamerikos valstybių konferenciją, kuri apsvaistytų priemones prieš pasaulinio komunizmo agresiją.

savo rėmėjams, bičiuliams, bendradarbiams, skaitytojams ir visuose pasaulio kampuose besidžiaugiantiems ar vargantiesiems broliams lietuviams linki

"Tėviškos Žiburių" leidėjai ir Redakcija bei Administracija.

JTO plenumas baigia darbą

Šių metų JTO plenumo sesijai numatytoji programa yra baigta, išskyrus Korėjos klausimą. Paskutinis plenumo darbas buvo priėmimas sekančių metų skematų — \$47.798.600, t.y. \$6.156.827 daugiau, kaip šiais metais. Kadangi JTO, kaip numatoma, turės \$6.521.000 pajamų, tai 60 tautų turės sumokėti jų išlaikymui \$41.277.600. Kanada sumokės apie \$1.200.000, JAV kiek mažiau nei pernai, o Rusija turės mokėti žymiai daugiau nei šįmet.

JTO sekančios plenumas Europoje

Gruodžio 14 d. JTO plenumas nutarė 1951 m. rugsėjo plenumo posėdžius šaukti kur nors Europoje, greičiausia Paryžiuje, nes Naujorke JTO rūmai dar nebus baigti. Tam numatyta \$1.750.000.

Rūpinis politiniai pabėgėliai

JTO plenumas įkūrė naują postą — JT komisarų politinių pabėgėlių reikalams. Juo išrinktas G. J. van Heuvengeodhart, Amsterdamo laikraščio Het paroll redaktorius, olandų delegacijos vadas.

Anglija iš Marshallio plano išskirta

Jau senokai JAV buvo keliamas klausimas, kad laikas būtų D. Britanijai Marshallio plano sumų nebeteikti, nes esanti pakankamai atsigavusi. Dažniausiai tokie balsai pasigirdavo, kai D. Britanija pasipriešindavo kokiems JAV užsimojimams. Dabar, po ilgų derybų, abi valstybės sutarė nutraukti tą pagalbą nuo sausio 1 d.

D. Britanija šiuo okeliu nuo 1948 m. balandžio mėn. yra gavusi jau \$2.694.30.000.

Kristaus gimimo naktį Betliejuje

Atlanto Sąjungos valstybės sv arsto padėti

Pirmadienį prasidėjusi Atlanto sąjungos užsienių r. ministerių konferencija Briuselyje vyksta dar nebūtos tarptautinės įtampos atmosferoje ir bus pati svarbiausia. JAV Valstybės Departamento sekretorius sekmadienį išskrido su aiškiu nusistatymu tuojaus pat išspręsti Europos gynyboje bei jungtinės karinės pajėgos sudarymo klausimas jungtinių pajėgų vadu turi būti paskirtas gen. Eisenhoweris, o JAV jau iš anksto pasižadėjo tuojaus pradėti tiekti kuriamiems kraštų daliniams ginklus. Sunkiau bebago bus su Vokietijos klausimu, bet JAV yra nusistatę jį apginkluoti ir stengtis surasti šioje konferencijoje tokią formulę, kuri būtų priimtina ir vokiečiams ir Prancūzams su Britais. Pačios JAV sutiktų su betkokiuo sprendimu.

Konferencijoje, be to, bus sprendžiami ir Azijos reikalai. Tuo trupu yra numatyti šie klausimai:

1. Ar D. Britanija ir Prancūzija parems JAV nusistatymą vykdyti komunistinės Kinijos ūkinę blokadą?

2. Ar bus padidintos vakariečių pajėgos Prancūzijos Indokinijoje, Malajuose, HongKonge ir Formozoje?

3. Kokių diplomatinių ir karinių priemonių reikia imtis, kad sustiprintų vakariečių pozicijas Japonijoje?

4. Ar dabartinėje padėtyje nereikėtų persvarstyti vakariečių nusistatymų kom. Kinijos pripažinimo ir jai vietos JTO suteikimo klausimu?

Vokiečiai nesutinka

Atlanto pakto valstybės buvo tikėjusios, kad V. Vokietija priims jau paruoštą planą apginkluoti vokiečius, suorganizuoti armiją iš 150.000, bet Bonnos vyriausybė pareiškė, kad plano sąlygos Vokietiją pažeminančios ir negalincios būti priimtos. Vokietija reikalaujanti visiškos lygybės. Ji tik sutinkanti neturėti aukščiausios vadovybės. Sutin-

kanti, kad vokiečiai būtų tiesioginė komandoje JAV vado tokiuose pačiuose daliniuose — tokio paties dydžio — kokius turės kiti kraštai.

Laukti ir stebėti

Prezidentui Trumanui paskelbus pavojaus meto programą, iš Kanados vyriausybės sferų pranešama, kad vasario mėn. susirenkančiai parlamento sesijai nebūsių pateikta jokios pavojaus meto programos, Kanada dar norinti palaukti ir vėliau padaryti išvadas.

— **Stockholmas.** — Švedija paskelbė nebesanti reikalinga Marshallio plano sumų. Ji yra gavusi vos \$20.400.000.

NEVYKUSIOS JTO PASTANGOS

Kinijos komunistų kariuomenė jau yra peržengusi paralelę ir kaunasi Pietinėje Korėjoje. Mao-tse-tungas tolimesnėms deryboms pastatė dvi sąlygas: 1 — komunistinės Kinijos atstovai pasitarimuose dalyvauja lygiomis teisėmis su kitų kraštų delegatais (oficialus Kinijos komunistų įsileidimas į JTO), 2 — deryboms privalo apimti visas Azijos problemas — jų tarpe, žinoma, ir Formozos. Šis Mao-tse-tungo reikalavimas iš karto susikerta su JAV V-bių politikų tezeimis. JAV sutinka derėtis dėl Korėjos, bet nenori, kad jos likimas būtų surištas su kitomis politinėmis Azijos problemomis, nes toks žingsnis būtų diplomatinis nusilenkimas dabartiniam agresoriams.

Azijos ir arabų tautų atstovai tada JTO politiniame komitete pasiūlė naują planą, susidendantį iš dviejų dalių: a — sudaryti trijų atstovų komitetą paliauboms Korėjoje praversti ir b — visoms politinėms Azijos problemoms tvarkyti sudaryti taip pat specialią komisiją iš JAV, Sov. Rusijos, D. Britanijos, Prancūzijos, Indijos, Pakistano, Australijos ir JAV.

Pirmoji plano dalis tuojau buvo priimta. Į trijų atstovų komitetą taikos sąlygoms nustatyti ir taikai įgyvendinti paskirtas JTO plenumo pirmininkas Irano delegatas Nasollah Entezam, kuris savo padėjėjais pasirinko Kanados užsienių reikalų ministrą Lester B. Pearson ir Indijos delegacijos pirmininką Benegal Rau. Tačiau tenka abejoti ar jiems pavyks Korėjoje užbaigti karą, nes Malikas pastatė naują reikalavimą: iš Korėjos turi pasitraukti visa svetimų kariuomenė, tada, anot Maliko, ir kiniečių "savanoriai" grįš atgal į Mandžiūriją.

Kom. Kinijos atstovas Wu Hsiu-chuan spaudos konferencijoje taipogi pareiškė, kad jo vyriausybė taikai Korėjoje įgyvendinti laikysis sovietų pasiūlymo. Vadinasi, pirmiausia iš Korėjos turi išsikrauti gen. MacArthuras su JT daliniais. Su tuo, aišku, niekada nesutiks JAV, nes tai būtų vėl nusilenkimas agresoriui, o JAV vyriausybė šiuo metu užima vis griežtesnes pozicijas ir į nuolaidas jau nėra linkusi. Pagaliau JAV diplomatai pamatė, kad tolimesnis nuolaidų politikos tęsimas būtų kartuvių kilpa ant jų pačių kaklo...

JAV TAUTA PAVOJUJE

Tuo pačiu metu JAV vyriausybė jau ima pati spręsti susidariusias problemas ir griebiasi tikrai drąsių priemonių. Trumanas per radiją kreipėsi į amerikiečių tautą, paskelbdamas pavojaus stovį. Nušvietęs sovietų pastangas įstumti pasaulį į visuotinę karą, Trumanas įspėjo amerikiečius, kad jau atėjo valanda imtis drastiškų priemonių. JAV gyventojams teks atsakyti nuo kaikiurių civilinio gyvenimo gėrybių, praleisti daugiau sunkių valandų darbe, gaminant karo reikmenis,

kad sukurti pakankamai stiprią militarinę galybę, kuri galėtų išgelbėti pasaulį nuo naujo karo. "Mes niekur ir niekam nedarysime nuolaidų!" — buvo pagrindinė Trumano kalbos mintis.

JAV kariuomenė sekančių mėnesių laikotarpyje bus padidinta visu milijonu vyrų. Į tarnybą bus pašauktos dvi naujos Tautinės Gvardijos divizijos. Vyriausybė įves kainų kontrolę kai kurioms žaliavoms, kurios sudaro pagrindą ginklaviniai produkcijai. Ta pačia proga bus stabilizuotos ir pragyvenimo išlaidos. Fabrikuose, kur bus įvesta kainų kontrolė jų gaminiams, taip pat ir darbininkų uždarbiai atsidurs vyriausybės kontrolėje.

Bus stengiamasi tuojau pakelti militarinių reikmenų produkciją. Jėtinė lėktuvų gamyba bus padidinta 5 kartus, autovežinių — 4 kartus, elektroninių įrengimų gamyba 4,5 karto.

Dėl tų reformų visų darbininkų laukia ilgesnės darbo valandos. Į fabrikus turės grįžti didesnis skaičius moterų, paauglių ir senesnio amžiaus žmonių. Ūkininkai bus įpareigoti patiekti didesnius kiekius maisto produktų. Biznieriams teks pademonstruoti savo sugebėjimus pramonės plėtime.

Ekonominei stabilizacijai, susiekimui, darbo jėgai ir visoms vyriausybės mobilizacinėms priemonėms koordinuoti įsteigta speciali Gynybos Mobilizacijos Įstaiga, kurios direktorium paskirtas Charles E. Wilson, General Electric bendrovės prezidentas.

"Mūsų namai, mūsų tauta ir visa tai, į ką mes šventai tikime, randasi didžiuliam pavojui. Tą pavojų sukūrė Sovietų Sąjunga" — pareiškė Trumanas, šį kartą tarptautinės politikos faktus paduodamas visame jų nuogume ir nevyniodamas į mandrias diplomatinės frazes.

Su džiaugsmu tenka konstatuoti, kad JAV jau suprato sovietų imperializmo pavojaus baisumą ir ima veikti. Delsimo ir derėjimosi politiką pakeitė visuotinis sukrutimas ginkluotės. Tiesa, nėra uždarnos durys tolimesnėms deryboms su Sovietų Sąjunga, bet pagrindinis dėmesys skiriamas militariniam atkurtimui ir Vakarų Europos apginklavimui.

Respublikonai ima reikalauti pašalinti Achesoną iš valstybės sekretoriaus pareigų, nes jis esąs tikrasis JAV politinio bankroto Azijoje kaltininkas. Atsiranda

(Nukelta į 10 psl.)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

SAVAITRAŠTIS

Redaguoja Redakcinis Kolektyvas. Redaktorius Dr. A. Šapoka

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje ir JAV metams su priedu \$4,00, pusmečiui be priedo \$2,50. Kituose kraštuose metams su priedu \$4,50, pusmečiui be priedo \$2,50.

Įmokejė nemaziau \$10,00 skaitomi garbės prenumeratoriais

Adreso pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Aukštyn širdis

"Duok man šviesos, duok šviesos, duok šviesos, nes noriu matyti!"
P. Claudel.

Kai atitrukome nuo Tėvynės ir nuo normalių gyvenimo sąlygų, kai mūsų proto žmonės daug kur turi dirbti fizinį darbą, — retai susilaukiame šviesesnių spindulių, trykstančių iš minties ir proto asmenybų.

Kažin kaip suklebto pačios varganos dienos, kad ir eiliniai žmonės pasitenkina siauru kasdienišku ir retai tekla ir beribę antgamę.

Mūsų spauda nori užpildyti žinių, informacijų, nutikimų spragų ir kvaršna galvos metafizika.

O tačiau tamsybų valandą labiausiai ilgimasi šviesos; pasaulio sūtemos ir žmogaus siela ilgis Saulės.

1. — — —
Louis Barjon (Etudes 1949, I) šitaip rašo apie prancūzų susidomėjimą metafiziniais dalykais:

— Visa mūsų šių dienų literatūra liudija apie labai stiprų protų suinteresuotumą metafiziniais dalykais. Tai yra neuzginčijamas faktas. Šalia to vieni reikiama nepasitenkinimą bereikalingu ir pavojingu, jų nuomone, meno apsunikinimu intelektualizmu; kiti, priešingai, džiaugiasi šituo mūsų rašytojų minčių pagilimu, matydami tame meno grįžimą prie esminės jo pasiuntinys ir tikro didingumo.

— Pats pats, kaip šviesos, duok šviesos, nes noriu matyti... — Duok man oro, nes dūsta! — Duok man gerti, nes nenoriu vandens, kurį man skiria. Duok man vandens gerti, nes mane eđa troškulių!...

Anouilh "Antigonoje" skaitome tuos Antigonos žodžius Kreonui:

— Noriu visko, tučtuojau — ir kad tai būtų viskas, kitaip atsisakau.

Pagaliau Sartre "Musių" pasakutiniame veiksmo Orestes užtikrina:

— Bet kas man tai: laisvas esu. Anapus rūpesčių ir atsiminimų. Laisvas. Ir taisy su savimi...

Louis Barjon, apibendrinamas tuos išsireikšimus, rašo:

— Ar jiems tai sekasi, ar ne, visos tos žmogiškos būtybės trokšta gyventi. Trokšta to gailiškų intensyvumo. Visi šio teatro veikėjai — nuo senio, stumiamai primityvaus ir beveik gyvuliško geismo gyventi, kurį mums parodo Salacrou "Lenoir Archipelage", iki Anouilho asmenų, pamilusių skaistybę ir absoliutų — turi išspėsti vienc, būtent, klausimą: kokia yra egzistencijos, šito pirmojo, nesugriauamo fakto prasmė, pagrindas?

P. Claudel "Apreikimo" Anne Vercors suranda šitą vienintelį išganyko kelią:

— Kokia yra pasaulio kaina akivaizdėje gyvenimo? O kokia yra gyvenimo kaina, jei ne ta, kad galima pasinaudoti juo ir jį atiduoti? — Ir kam kankintis, jeigu paprastas dalykas yra klausyti ir jeigu egzistuoja tisklingumas?

2. — — —

"La Vie Intellectuelle" žurnale katalikas negras Dr. L. Ajuolat šitokiais žodžiais rašo apie varžybų dël žmonių sielų:

— Dabarties metu esame liudininkai nepaprastų varžybų dël "sielų valdymo" tarp materializ-

— Šiandien krikščionys dar niekur nevažiuoja. Jie ne tik nevažiuoja, bet jie neištiesia net rankos ir čia pat esančius ir jų laukiančius krikščionius darbus. Jie yra panašūs į anuos diplomuotuosius, kurie prisiperka knygy, bet paskaito tik autoriaus žodį, o paskui deda į spintą ne neįspėjusytę. Visas pasaulis yra didžiulis krikščioniškųjų darbų laukas; ne, ne laukas, bet dirvonas. Jis šaukiasi dirbamas. Jis šaukiasi dieviškosios seklos. O mes valkiojame po sausą jg žolę ir nežinome, kq su juo veikti. Mes nežinome, kq veikti su mums suteiktomis dieviškosiomis dovaomis...

Ir dabarties grumtynės ne tiek dël erdvės, kiek dël pačių žmonių dvasios kai kas nedavertina krikščionybės tiekiamųjų ginklų, kuriuos kiekviena proga primena Sv. Tėvas. Jau 1947 m. Kaledų išvakarėse jis pasakė:

— Ir krikščioniškų taikos valia turi savo ginklus. Svarbiausieji jų yra malda ir meilė: nuolatinė malda ir dangiškąjį Tėvą, visų mūsų Tėvą; broliška meilė tarp visų žmonių ir visų tautų, kadangi visi yra vaikai to paties Tėvo...

Malda ir meilė mums, neginkluotiems kitokiais ginklais, yra itin prieinama. Kiti gal tai skaito silpnę, paskutine vilties nuostojusių priemone. Bet juk ir mūsų viljos kartais vės rusena. O jei jos ir niekad nesilpnėja, vistiek pravartu jas dar labiau kurstyti antgamtes ugnimi.

Visi esame pašaukti ne tik gyventi, bet ir veikti. Pats galinčias veikimas, tačiau, nevertingas pasakytų kalbų ilgumu ir skaitlingumu, bet vidinio kovingumo gyvenimo įtampa.

J. Kuzmickis.

ANGELLOS CALOMIRIS ISTORIJA

FBI seka JAV komunistus

(Pabaiga)

DIDŽIOJI STAIGMENA

Pagaliau atėjo ilgai lauktoji valanda. Balandžio mėn. 26 d. Angella buvo įvesta į teismo salę. Teisiamieji KP vadai ir pirmuosiuose sėdėjusieji komunistai nustojo žado, kad jų buvo pristatyta, kaip vakarinės miesto dalies KP skyriaus finansų sekretorė.

— Viešpatie, — nusigandęs sušuko kaž kuris iš komunistų, — finansų sekretorė? Vadinasi, ji turi komunistų sąrašus...

"Daily Worker" tyloje visą dieną. Po to, žinoma, atsigavę nuo nemalonios staigmenos, jo redaktoriai pagal sovietinį šabloną atidavė ugnį: iš visų patrankų apšaudėdami jg liaudies priešų. "Daily Worker" reporteris drg. Harry Raymond savo kolegoms kapitalistiniams žurnalistams pažadėjo suteikti "tikrų žinių" apie Calomiris. Tačiau šio savo pažado taip ir netesėjo, nes nieko, kompromituojančio Calomiris asmenį, nerado. Nežinurint visų komunistų trūkmybių ir jų advokatų mandrybių, Angella patiekė savo liudijimus, atskleidė mąskvinį komunistinės apgaulės šydą. Kaltinamieji buvo rasti kalti ir nubausti.

Angellos Calomiris istorija, tiesą sakant, dar nėra pasibaigusi. Buvusi FBI agentė ir toliau turi slaptysti nuo savo "draugų", policijos apsaugoje siekdama išvengti jų keršto veiksmų ir laukdama, kol visi KP nariai atsises už spygliuotų vielų...

PRALAIMĖJUSIEJI...

Kitas amerikiečių žurnalas — "The reporter" patiekia smulkesnių žinių apie komunistų partiją JAV Valstybės.

1947 m. komunistų partija turėjo 82.618 narių. Tuo tarpu šiandien jų skaičius beveik pusiau sumažėjęs — vos 46.750. FBI direktorius Hoover užfiksuoja, tiesa, kiek kitokį skaičių. Jo nuomone — KP dabar turi 50.000 narių. Čia žurnalo redaktoriaus gana sčmoningai pastebi — tur būt, Mr. Hoover priskaito ir savo agentus komunistų tarpe...

Tas pats Hoover speja, kad kiekvienas KP narys turi maždaug 10 pasekėjų, nepriklausančių komunistų partijai. Taigi, išeity, KP iš Maskvos gaunamų instrukcijų klausoma maždaug pusė milijono amerikiečių. Palyginus su visais JAV gyventojais, šis skaičius nėra didelis. Už tai kalba ir "Daily Worker" tiražas, siekiantis vos 23.000 egzempliorių. Labai galimas dalykas, tas pusės

Komunizmo atrama Rusijoje

Pasaulis komunistinę — bolševistinę santvarką Sovietų Rusijoje jau pradeda perprasti. Jos neįmoniskumas ir gyventojų vargai bei kančios, pažintus laisvojo pasaulio žmonių, juos stebina ir kelia klausimą, kaip tai įmanoma. Kaip gali tokis režimas išvis išlaikyti, kuo jis remiasi ir ar negresia jam pavojai iš vidaus. Kai kas šitais vidaus pavojais tiki ir linkę laukti, kad jie pagaliau šią baisią santvarką nušluos. Ypač apie tai buvo daug kalbama tuojau po karo, kai vienas amerikietis žurnalistas paleido pasaulyje plačiai nuskambėjusį nuomonę, kad "Stalinas padarė didžiulį klaidą pasauliui parodydamas savo armiją, o armijai parodydamas pasaulį". Ir dabar dar kartais pasirodo žurnalistų pranešimų apie pagrindinę rezistencinę, režimui priešišką, veiklą Sovietų Sąjungoje, o kokių ūnors pakrikimo žymių vis nėra.

Kad Sovietų Sąjunga laikosi ant saugumo organų durtyvų, tai tiesa, tačiau taip pat yra tiesa, kad sovietinė visuomenė — o jos jau antroji karta auga grynai sovietinė — jau yra pasiekusi ir tam tikro susigvenimo. Daug kam tpoko susitikti sovietų karių ar pareigūnų, kurie tam tikromis progomis, kai niekas negirdėjo, pareikšdavo aštrių kritikos žodžių režimui, tačiau didžioji dauguma laikėsi rezervuotai ir sąvęgį santvarką gynę. Paprastai mes manome, kad jie taip kalba bijodami sukliūti saugumo organams, nes ten ir sienos tikrai turi ausis. Tačiau giliau svarstant, panagrinęjus psichologi-

Bolševikinė santvarka be atramos

Rusijos bolševizmas ir marksistiniai pasauliniai buvo staigmena. Pagal Markso teoriją pasaulis natūralioje raidoje turėtų priėti prie socializmo. Tačiau jo kelias einęs per kapitalistų ir darbo klasės kovą, per proletariato išsilaigimą. Ir visas socialistinės-komunistinės santvarkos pagrindas esąs pramonės darbo klasė, nes valstiečiai socialiskai perdaug nesusipratę. Atseit, pagal Markso revoliucija turėjo kilti pirmiausia kuriame nors aukštos pramonės kapitalizmo krašte, kur gausus pramonės darbininkų proletariatas. O įvyko priešingai. Komunizmas pirmiausia išsilaigėjo pramoniskai atsilikusioje Rusijoje, Rusijoje, kurios caristinio režimo pagrindą sudarė ne pramoniniai

kapitalistai, bet dvarininkija, o socialinių kopečių apačioje buvo vargingų kaimiečių masės, nors ir proletariškos, bet konservatyvios ir nelinkusios į socialinius perversmus.

Bolševizmas Rusijoje laimėjo išnaudodamas sunkiai pakeliamą karo išvargintos visuomenės nuotaikas. Revoliucijai praversti pakako, kad ir negausaus miestų proletariato, paremto karo išvargintų karių, bet tolimesniam gyvenimui pagrindo vistiek nebuvo. Valstiečių masės iš pradžių apsidžiaugė iš dvarininkų atimta žeme, bet nuo režimo greit nusigręžė dėl nepakeliamų našų bei netvarkos, o ypač pradėjus juos prievartauti kuriant kolchozus, juos paverčiant baudžiauninkais.

Dar blogiau bolševikams buvo su inteligentija. Senoji inteligentija buvo sunaikinta revoliucijos metu, o naujos nebuvo. O tai yra veiksnys, kurio taip greit neišauginsi. Komunistų partija atsistojo prieš labai sunkų uždavinį. Iš vienos pusės ji neturėjo socialinio sluoksnio, kuriuo galėtų atsiremti, o iš kitos neturėjo intelektualų, kurie galėtų tvarkyti gyvenimą ir ūkį. Visa bolševizmo atrama tebuvo žiaurusis Čekos teroras. Durtuvai ir kulka rėmė režimą, kuris tuo pat metu pradėjo kurti sau ateities pagrindus.

Bolševizmas nusprendė sukurti pramonę. Ir ne vien tam, kad pirmoji komunistinė valstybė pasaulyje pasidarytų pajėgi ūkiškai bei militariškai, kad galėtų atsispirti jų taip dažnai akcentuojamam "kapitalistiniam" apsupimui, bet ir tam, kad sukurty kartu pramonės darbininkų marksizmo doktriną tegali būti tinkamiausias komunistinės kijos klasė, kuri viena pagal valstybės pagrindus.

Privilegiuotosios klasės

Kuriant pramonę ir išvis pervertant krašto ūkį komunistiniais pagrindais, reikėjo technikoje bei administracinio aparato, reikėjo technikosos inteligentijos. Bolševikai šoko jg paruošti, graibėsi likusių senosios inteligentijos ir kvietėsi užsienio specialistų. Dabar jie jau turi išsilaiginę visiškai naują sąvą aparatą, o svetimieji vos menkas priedas beliko. Šitai naujajai technikai inteligentijai, kurios dabar priskaitoma apie 10 milijonų, buvo sudarytos palankiausios gyvenimo sąlygos, duodami aukščiausi atlyginimai ir maisto normos, nes tai nauja komunistinio pasaulio aristokratija, režimo ramstis, pakaitalas caristinės dvarininkijos ramsčio.

Tuo būdu šiandien Sovietų Sąjunga remiasi dviem privilegiuotais socialiniais sluoksniais: pirmiausia partine aristokratija, kurios priskaitoma apie 300.000 ir technine inteligentija. Pamonės proletariatas yra — daug proletariškesnis negu kapitalistiniuose kraštuose, — bet jis negali būti režimo atrama, nes yra vergų padėty, išnaudojamas ir propagandiniu metu tepenimas. Jis vien čekistų būzno valdomas. Jo uždavinys dirbti, gaminti ūkinės vertybės ir, bent tuo tarpu, nėra daugiau kitų perspektyvų, kaip savo vaikus įterpti į technikosos inteligentijos kadrus, išstumti iš savojo i aukštesnį socialinį sluoksnį. Pačiai darbininkijai bolševizmas jau nežada nieko, kaip tik perspektyvą gerai gy-

Vokiečių ir japonų belaisviai Sovietų Rusijoje

JAV ir D. Britanijai reikalaujant, kad Sovietų Sąjunga paaiškintų, kur dingę vokiečių belaisvių masės ir kodėl nepaleidžiami tie belaisviai, kuire žinomi tikrai esą gyvi, JTO socialiniame ir žmogaus teisių komitete Sovietų atstovai reikalavo, tuo klausim ovisai neįrašyti į darbų tvarką, bet jų reikalavimas atmetas. Klausimas įrašytas į plenomo darbų tvarką. Pakviesta atvykti paaiškinimams duoti ir V. Vokietijos delegacija. Ji jau atvyko ir jos sekretorius Federer yra pareiškęs, kad V. Vokietijos vyriausybė per grįžusius belaisvius yra gavusi tikslų žinių apie Sovietų nelaisvėje laikus. Negrįžusių yra daug daugiau, bet apie juos nėra žinių.

Kartu JTO bus svarstomas ir japonų belaisvių klausimas, kurių Japonijos vyriausybės žiniomis yra dar 369.382. Sovietams ši byla beabejo labai nemaloni. Jų atstovas Socialinėje taryboje pareiškė, kad Sovietų vyriausybė jau gegužės mėn. paskelbusi, kad visi karo belaisviai esą paleisti, kad paliktas tik būrelis karo nusikaltėlių, kad ji dël to nieko nauja pridėti neturinti ir dabar keliamos bylos metu jokių paaiškinimų neduosianti, nes visa byla esanti keliamo tik propagandos sumetimais.

Beabejo teisos yra abi pusės. byla ištikruju iškelta anti-Sovietinės propagandos sumetimais, bet kaltinimas yra tikras — Sovietuose dar tebevargsta daug belaisvių vokiečių ir japonų. Tik

jie ten ir anksčiau buvo, o vakariečiai vis tyloje. Dabar keliami visi faktai kurie turi atskleisti tikrąjį "sąjungininko" veidą.

— Berlynas. — Rytų Vokietijos aukščiausiasis teisas šių metų pradžioje pabėgusių į vakarus Thiuringijos finansų ministrų Moog už akių nuteisė 15 metų kalėti už "finansinį sabotąžą".

— Johannesburgas. — Pietų Afrikos unijos vyriausybė paskelbė ruošiant mobilizacinį planą trečiojo pasaulinio karo atvejui.

— Madras. — Čionikštis aukščiausias teismas išsprendė, kad įstatymas draudžius turėti bent kelias žmonas teliecia hindus, o musulmonams leidžiama turėti 4 žmonas.

venti po to, kai ūkiškai bus "pasiųtyti ir pralenkti" kapitalistiniai kraštai.

Techniškoji inteligentija

Sovietų Sąjunga yra komunistų partijos politinio biuro vadovaujama, o valdžia vykdoma per partinę aristokratiją. Jos visa atrama yra techninė inteligentija. Režimo išsaugojimas partinei aristokratijai yra savo galvos išlaikymo reikalas, o techniskajai inteligentijai tai savų socialinių prerogatyvų bei privilegijų išsaugojimo reikalas. Ir režimo ateitis priklauso nuo o, ar pajęgs politbiuras visą laiką išlaikyti šiu dvių socialinių klasių vienybę. Ji, žinoma, palaikoma ir MGB baimės, bet režimas taip pat stengiasi išlaikyti ir jos interesus.

Dabartinei Sovietų Sąjungai arba, tikriaus, komunistų partijai pati sunkiausia iš vidaus problemų yra šios vienybės išlaikymas.

Naujoji techniškoji inteligentija iš pradžių natūraliai režimui buvo ištikima ir draugiaga. Šia proga prisimena pasakojimas vieno iš Lietuvos profesorų, keliausių po Sovietų Sąjungą, kuriame tekę net iš Tifliso vienoje kupe važiuoti geležinkelio į Maskvą kartu su jauna mergaite "raudonąja technika". Gerai išsikalbėjus, užklausta ar ji patenkinta savo padėtimi ir režimu, ji atsakiusi: "Kaip aš nebisiu patenkinta ir dėkinga valdžiai? Mao tėvas buvo kiemsargis ir aš niekad nebūčiau prasimusi aukščiausiai be valdžios pagalbos. O dabar aš esu fabriko technike, gaudu padorų atlyginimą ir galiu gerai gyventi".

Šitas "gerai gyventi" ir sieja techniškoją inteligentiją su partija. Bet čia yra ir didesnių pavojų. Nevien todėl, kad sovietų inteligentija palengva sužino, jog jų gyvenimo standartas toli atsilikęs nuo kapitalistinių kraštų tokio paties socialinio sluoksnio gyvenimo, bet ir todėl, kad, būdami žmonės, ir jie savo širdies gėlmėse nešiojasi troškimą savo pasiekimus garantuoti vakams. Tai jau žmogaus prigimties troškimas. Partija tų žino ir nuo savo ūkių, kad inteligentija turi būti parenkama iš galiausių visų krašto vaikų, atsakius ir leidžia inteligentijos vaikams visiems eiti į mokyklas, kad galėtų likti tame pat visuomeniniame sluoksnyje, kuriame gyvena jų tėvai. Iš kolchozų ir darbininkijos vaikų parenkamas tik papildomas skaičius.

Vaikų paruošimas tai pačiai socialinei klasei technikosos inteligentijos ištikimybę partijai dar visdëlto nevisiskai garantuoja. Žmogaus prigimtyje yra natūralus troškimas palikti savo vaikus ne tik toje pačioje socialinėje klaseje, bet palikti jiems ir turto, kuris garantuotų jų ateitį, kad jie galėtų jaustis apsaugoti nuo partijos aparato pareigūnų sauvaliavimų. O šito dalyko bolševizmas jau negali duoti, nes tam reikėtų pakeisti visą socialinę struktūrą, atsakyti nuo pačių pagrindų, kuriems apsaugoti jau tiek daug išlieta kraujo ir asarų. Pakeitimus negalima daryti visos klasės naudai, o jie priverstų prie visos politinės sistemos galo. Šitą reikalą bolševizmas jaučia ir daro tam tikrą nuolaidų, miestuose leidamas įsigyti namukus, tačiau negali to leisti kaime, negali leisti laisvų verslų ir tt.

Visuomenei sucumentuoti šio karo metu bolševikai griebėsi sovietinųjų nacionalinių ūkių paskelbdami "Tėvynės karą". Nuo to jie ir po karo dar neatsisakė. Bet tai rusiškojo nacionalizmo ūkiškai, kurie komplikuoja santykius su kitomis tautybėmis ir sudaro naujus pavojus režimui.

Minėtasis Achimov mano, kad šitokie sovietinio režimo pagrindai negali būti laikomi stipriais ir slepia savyje silpnųbių. Laisvasis pasaulis turis gerai apsiginkluoti, palikti Sovietų Sąjungą toli užpakaly ir tuo būdu sukompromituoti partiją, vedančią užsienio politiką. Be to, jo nuomone, reikiq gilinti technikosos inteligentijos klasinę sčmonę ir jg įtikinti, kad bolševizmo žuvinimas jos ne tik nelikviduos, bet atskleis jiems naujas ūkines galimybes, pagerins gyvenimą ir sudarys sąlygas užtikrinti ateitį ne tik sau, bet ir jų vaikams. Be to, reikiq vengti psichologinių momentų bei situacijų, kurios palengvintų bolševikams cemenuoti visuomenę tautinio solidarumo ūkiškai.

Kalėdinės dovanos vaikams

Spauda

Turbūt kiekvienoje šeimoje vaikai laukia Kalėdų su dovanomis. Pabarastai perkama kas pasitaiko krautuveje. Tikrumoj Kalėdų dovana verta rimto dėmesio.

Pirmiausia kiekvienos lietuviškos motinos ir bendrai, kiekvieno lietuvių, perkantys vaikams dovanas, tautinė pareiga pirmo eilėje pirkti lietuvišką knygą, kuri atitiktų vaiko, jaunuolio išsilavinimą. Knygas galima pirkti vaikui jau nuo vieno metų, iš pradžių tik eilėrašius. O jų turime tikinamų. Per šventes bus laikas ir paskaityti mažiesiems: vyresnįjį brolį, seserį, tėtį ir namų draugai turės vieną kitą valandėlę laiko. Mažieji greit atmintinai išmoks eilėrašius, besiklausydami ir likę vieni, kada vyresnieji po švenčių išsiskirs: tų darbų ir mokyklą, žiūrės į knygutę ir kartos ką yra girdėję. Taip auge kalbos pajutimas ir skonis.

Vyresniems vaikams ir jauniui lietuviška knyga bus didelė apsauga nuo ištaistymo. Su lietuviška knyga, jei ji tinkamai parinkta, auge tautiniai jausmai, tėvynės meilė, lietuviškosios kalbos stilingas mokėjimas ir lietuviško gyvenimo pamėgimas. Vyresniems ir jaunesniems geras Kalėdų dovana užsąskaitas geras lietuviškas laikraštis, kuris tampa gyvenimo draugu, prie jo pripranta, nuo jo nenori atsiskirti.

Žaislai

Tik aprūpinus šeimą ir artimuosius lietuviška knyga ir spauda galima galvoti apie kitas dovanas vaikams. Čia turime galvoti žaislus. Žaislas geriausias yra tas, kuris duoda vaikui daugiausia darbo, o pats pasilieka tik žaidimo priemone. Pirmuosius penkis gyvenimo metus vaikus vystosi neapsakomai greit. Todėl reikalingas žaislų, kurių pagalba jis galėtų formuotis.

Žaislai nėra tik žaislai. Todėl nepatartina mažiesiems vaikams pirkti mechaninius žaislus, nes čia visas žaidimas yra žaisluose, o turi būti vaikai. Geri žaislai duoda vaikui galimumo nuolat plėsti jo siaurą karalystę. Pirmuosius metus daug reikšmės turi spalvos. Daugiausia kūdikio mėgiamos spalvos — raudona ir geltona. Raudonas svedinis pakabinas prie lopšio ideališkas šio laiko žaislas.

Nuo 1-2 m. vaikas reikalingas lengvų žaislų, blizgančių spalvų, be aštrių kampų. Jie turi būti plaunamai, pakankamai dideli, kad nenuręstų, bet patogūs paimti ir rankas. Patariamai maži mediniai automobilai, traukiniai (be ratų), didelių karolių, stipriai sunertos grandinės. Daugiausia mėgiamos meškos. Žaislai turi būti stiprūs, kad atlaikytų mėtymą ir žemę.

Jau į antrų metų pabaigą vaikai labai mėgsta ritininius garsus ir triukšmą. Mažas gramofonas gali būti ilgai laikui malonus užsiėmimas. Labai pageidautinas stiprus medinis arklukas su stipriais rateliais, ant kurio gerai galėtų atsiremti.

Tarp 2-4 metų berniukai ir mergaitės mėgsta duoti smūgius plaktuku į medį. Tą reikia leisti. Lygiai taip pat reikia leisti berniukams žaisti lėlėmis. Mergaitės išauga į motinas, o berniukai į tėvus. Vaikų specialistai šiandien šiuo klausimu jau pasisako sutartinai.

Nuo 4-6 metų yra metas duoti vaikams žaislus ir žaidimus, kurie ugdo kuriamąsias galias: auginti geles balkonuose. Tinka žaislai imituojantieji kasą, telefoną, svarstyklės ir kitokias prekybos priemones. Jei tų metų vaikas žaidžia pirkli, jis neturės mokykloje vargo išmokti aritmetiką. Svarbu nedaryti per daug didelės įtakos, kad jie patys žaislą pagal savo nusistatymą. Čia pabrėžtina, kad 3 metų vaikai žaidžia vieni, nors jie ir sėdi kartais grupėje. Nuo 3 metų jie pradeda žaisti su savo mažais draugais. 4 ar 5 m. vaikų formavimui jau reikalinga vyresniųjų pagalba. Piesime vaikas randa puikią priemonę išreikšti savo kūrybinius palinkimus.

Veik visi vaikystės specialistai nepatartina naudoti sėsiuvinį su piešiniais, kur vaikui lieka tik nuspalvinti. Reikia vaikui leisti pačiam viską nupiešti ir nugauti sunkumus.

Nuo 6-8 ir nuo 8 iki 10 metų pasireiškia rankų darbų sugebėjimai, nusistovi skonis ir galu-

tini bręstančio laikotarpio palinkimai. Vaikai domisi mechanikos konstrukcijos žaislais, daugiau komplikuotais, namais, virtuvėmis, lėlėmis. Dabar laikas duoti vaikams sporto gryname ore. Daugelis pedagogų smerkia vaikų šautuvus. Tačiau yra ir tokių, kurie pareiškia, kad vaikas, kuris žaisdamas sužeidžia ar užmuša yra labiau socialus, negu tas, kuriam draudžia panaudoti jo natūralų agresingumą.

Žiūrint bešališkai, gal būt, reiktų auklėti vaiko sielą taikingą nuotaiką su pačiu vaiku elgiantis švelniai, kad atpuktų reikalus naudoti agresingus žaislus. Tačiau pirmiau, negu pirksite Kalėdų žaislus vaikams, pastatykite šį klausimą: ar mano vaikas turės pakankamai vietos tam ar kitam žaislui? Labai daug vaikų jos tikrai neturi.

Ar galima leisti vaikams žaisti vandeniu? Gydytojai, psichiatrai ir auklėtojai galvoja, kad šitų žaidimų rūšis būtina nervinėjams ir sunkiai auklėjamiems vaikams. Galima duoti šepetį ir kibirą baltinti išorines namų sienas, plauti vonias, plauti grindis.

5 metų vaikas reikalingas kūbų arba mažų atdarų 15 cm x 60 cm. dr. žiūr. Jų pagalba vystoma vaizduotė ir kūrybingumas, konstruktojejančias viską, kas tik ateina į galvą: laivą, krautuve, baldus ir tt.

Geriausieji žaislai dažniausiai būna užmiršti daiktai kokiame nors namo ar kiemo kampe, kuriais leidžiama vaikams žaisti. Iš tokių daiktų ir medžio gabalų statomi lėlių namai, laivai, svarstyklės.

Senos skrybėlės, seni tėčio ar mamos drabužiai — persirengimas — vienas maloniausių žaidimų. Vaikas, turįs žaislų, visuomet užfiksuoja ir turi gerą apetitą.

Tačiau specialistai pabrėžia: neduokite vaikams Kalėdų progą per daug žaislų, nupirktų be apgalvojimo. Priešingai, padarykite gerą atranką ir išskirkite žaislus visiemis metams. Tik tuo būdu žaislai atliks jiems skirtą vaidmenį: būti vaiko vystymosi priemone. Mama.

Tibeto uranijus ir plutonijus vilioja

Garbingos išvaizdos žilabarzdiai budistų dvasininkas su skaisčiai raudona auksu siūta skaisčiai sėdėjo puošniuose Dalai Lamos rūmuose Lhasoje prieš mažą veidrodį. Dešinėje savo rankoje jis laikė geltoną lazde, kairiojoje — varpelį.

Jaunas kunigas užpylė keletą lašų Samgino (švesto vandens) ant grindų, o senasis vienuolis triskart sudavė lazda į skambutį. Tai buvo apeigos, kuriomis Tibeto valdžia paskelbė krašte ypatingą padėtį ir įgalino armijai šaukti rekrutus galimam karui.

Kodėl rusai ir kinai taip susidomėjo Tibetu? Depon Maru Tibet valdžios atstovas Hongkonge prasidėjusį kampaniją prieš Tibetą, kuriame 600.000 žmonių, t. y. apie penktąjį dalis krašto, gyventojų, užsidarė budistų vienuolynuose, aiškina tuo, kad vakarų Tibete rusai aptikę gausius uranijaus ir plutonijaus išteklius, kurių eksploatavimą jokiū būdu nenori perleisti Vakarų demokratijoms.

Prieš 7 mėnesius tibetiečiai atrado grupę rusų mokslininkų vakarų Tibete. (Vakarų Tibetas yra SS pasiekiamas per 3 valandas). Grupei vadovavo prof. A. Vino-

gradov, Maskvos geo-cheminio instituto direktorius. Tibeto ištais konfiskavo iš ekspedicijos aukso rūdę, bet neatkreipė dėmesio į „pūrinį žemę“ ir į generalinio štabo žemėlapi, rastą pas rusus. Rusai buvo nugalėti šio sienos ir įspėti, kad, atsitikimui pasikartojus, jie bus areštuoti.

Tik Tibeto Taryba, kuri valdo už mažametį Dalai Lamą, vėliau susiprato, kas galėjo glūdėti per paslaptis anoj „pūrinio žemėj“.

Penkiolikos metų Tibeto viešpats Dalai Lama yra tasai, kuriame milijonai budistų mato įsikūnijusį Buddhą. Dalai Lamai mirus, jo siela persikelia į kitą naujai gimusį berniuką. Britų gydytojas Dr. Harrap yra vienintelis europietis, kuris dažnai gali kalbėtis su Dalai Lama ir kuriame teko jį gydyti.

Dr. Harrap charakterizuoja Tibeto viešpatį kaip labai inteligentingą berniuką. Jis esąs smulkaus sudejimo ir daug sviesnis už eilinį tibetietį.

Komunistai surado kitą trylikametį kinų berniuką kaip Dalai Lamos konkurentą. Šis esąs kito Tibeto dievo — Panchen Lamos įsikūnijimas. Tibete jis turi

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKISKOSIOS AKCIJOS VIETOS KOMITETUS IR VISAS KATALIKISKAS ORGANIZACIJAS

TETUS IR VISAS KATALIKISKAS ORGANIZACIJAS

Nuoširdžiai sveikiname Šv. Kalėdų progą.

Tepadeda Jums Aukščiausiasis ateinančiuose metuose išvystyti dar didesnę aktingumą

Jūsų religinėje ir visuomeninėje veikloje.

Kanados Lietuvių Katalikų Veikimo Centras

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių progą sveikinu Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijų ir linkiu gausios Kūdikio Jėzaus palaimos užsibrėžto idealo siekiant.

Tėvas Juvenalis Liauba, OFM

Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos

Dvasios Vadas.

Lietuva ir Gudų dabartinė propaganda

Taip jau matyt pasaulyje yra, kad didžiausiais priešiniais kaip šeimai taip ir tautų gyvenime yra artimi kaimynai. Lietuva taip pat beveik su visais savo kaimynais turėjo ar turi „sąsąitų“. Net su broliais latviais mes turėjome „režiū suarimo“ nemalonumų ir, gal būt, tik mūsų lietuviškas nuolaidumas išgelbėjo gerus santykius. Tačiau visais laikais latviai turėjo daug pretenzijų prie Baltijos pajūrio, kuršiu kai kuriose vietose apgyvento. Su Lenkija, Vokietija ir Rusija mūsų bylos yra jau seniai žinomos. Tos didžiosios valstybės žiūrėjo savo teisių ir darę ką tik norėjo Lietuvos skriaudimo linkme. Lietuvos nepriklausomybės laikais buvo negirdėti Gudijos nacionalistų reikalavimų iš Lietuvos, nes Vilniaus kraštas buvo pavergtas Lenkijos. Prie jo didžiausias pretenzijas

reiskė Lietuva. Gudų pretenzijos iš Vilniaus kraštą ypač pradėta reikšti po Antrojo pasaulinio karo.

Nors prof. Pakštas mano, kad dėl Vilniaus mes turėsime daugiausiai reikalų su Lenkija, bet man atrodo, kad šiuo metu ne reiktų nedavertinti Gudijos nacionalistų varomos propagandos. Charakteringa — savo propagandos sekmingumui praversti jie pasirenka ukrainiečių stiprią spaudą Kanadoje. Kartais ukrainiečiai nesuprasdami reikalo, ar nenorėdami susipykti su savo bičiuliais spausdina tos propagandos gana daug. Praėjusiais metais Toronto ukrainiečių nacionalistų savaitraštis „Gomin Ukrainy“ vienas gudas Lietuvai net visai norėjo išbraukti iš Europos žemėlapi. Esą Lietuva tai Gudija. Į tai jam atsakė išsamiau, istoriniais faktais paremtu rašiniu prof. Šapoka. Tačiau nacionalistai elementai vis dar nerimsta ir neįsitikina. Patys ukrainiečiai neabejoja, Vilniaus priklausomybe. Savo pareikšime gen. Andersui dėl jo pasakytos Naujorkės kalbos Amerikos JA Ukrainiečių komitetas parašė, kad kaip Lietuva Vilniaus, taip ir Ukraina Lvovo neišsivadės. Paskelbus tą pareiškimą, ukrainiečių spaudoje pasipylė ir redakcijos gaudų protesto laiški. Vienas iš didžiausių ir įtakingiausių ukrainiečių laikraščių Kanadoje,

išėinąs du kart per savaitę, „Novi Šliach“ gruodžio 2 d. išspausdino du tokius laiškus, kuriuose pareiškta, kad Gudija niekuomet Vilniaus neišsivadės ir ji nenorinti nei Lietuvos, nei Lenkijos okupacijos. Man, apie tai pasakius pirmą kartą pasidarė nesmagu — Lietuva okupuota. Tai negirdėta dar frazė, kurią kaskart dažniau operuoja gudai.

Reikia pastebėti, kad gudų propaganda tuo klausimu ukrainiečių spaudoje mums yra visai nepatogi. Ši ar taip ukrainiečiai pasaulyje yra labai skaitlingi ir kaskart darosi įtakingesni. Jie ateity galės turėti svarų balstą sprendžiant savo ir kitų Rytų Europos valstybių reikalus. Jų draugystė mums yra būtina. Man atrodo, kad gudų politikai ukrainiečių tarpe užkirstų kelią tuo klausimu parasytas visai išsamus ir dokumentuotas straipsnis ir „Nepriklausomoms Ukrainoms“ žurnalą leidžiamą JAV. Tai galėtų atlikti mūsų istorikai, geografs ar tie, kurie tuo klausimu turi pakankamai medžiagos. Reikalas yra gana skubus ir jo atidėti neteikia. Atsakinėti į laikraščiuose pasirodancius straipsnius trumpai, nėra tikslo, o ilgesnių straipsnių „nekenčia“ ir redakcijos. Kai redaktoriai nuodugnai bus tuo klausimu susipažinę, tai jie patys tokių nepamatotų straipsnių nespausdins.

St. Bujokas.

Pandit Nehru ir jo politika

Suaktualėjus Azijos klausimui pasaulio politikoje, vis dažniau ir dažniau girdime Indijos vyriausybės galvos Pandit Nehru vardą. Iškilio jis tarptautinėje scenoje ryšy su Kinijos, Indokininijos ir Tibeto bylomis, nes tai kraštai, dėl kurių likimo negali nesurūpinti Indija ir jos vyriausybė. Kartais europiečiai stebisi Nehru pareikšimais bei Indijos laikysena, nes nesupranta, kaip gali šitaip reikšinius vertinti galva vyriausybės to krašto, kuriam jau smėkčioja tiesioginis pavojus. Čia daug ką paaiškina ir paties Nehru asmenybė.

Negalima nesigerėti Jawaharlal Nehru, kurio sesuo, tarp kitko yra žavi ir išmintinga Indijos ambasadorė Vašingtone. Deja atrodė, kad pats to nepastebėdamas, jis veda Aziją link komunizmo ir pražūtis.

Pandit Nehru yra sudėtinga asmenybė. Jis — universalistas, kuris tiki, kad pasaulis turi susivienyti.

Jis — Mahatmos Gandžio mokinys ir todėl, priešingas smurto panaudojimo idejai.

Jis — Indijos nacionalistas, tebegyvenąs 19 amžiuje, kai nacionalizmas buvo aukščiausias visko.

Jis išpažįsta šūkį „Azija azijai!“ Tik neaišku ar prie azijatų jis priskaito ir australus bei naujazelandiečius. Jei ne, tai jo doktrina yra kaž kas panašus į pietiečių „baltųjų pirmenybę“ apversta aukštyn kojom.

Jis — taipogi marksistas, ir kaip toks, turėtų laikytis dialektinio materializmo.

Kaip indų nacionalistas, panazijatas ir marksistas, jis yra didžiausias baltojo imperializmo

Kūčios ir Kalėdos Lietuvoje

Papročiai

Kūčių vakaras — nepaprastas vakaras. Tą nepaprastą naktį, rodos, viskas sukyla, sujudą ir su didžiausiu susikauptimu laukia užgimstant Išganytojo. Pagal seną tradiciją visata turi tą akimirką sustoti, bet ji labai sunku nufaišyti, todėl Kūčių dieną reikia ramiai prisilaikyti, nedirbti sunkių darbų, nedrumsti taikos ir ramybės gamtoje. Tas atspindis ir lietuviškoje Kūčių tradicijoje. Kūčiose dirbdavo ir tebedirba tik tuos darbus, kurie reikalingi šventėms. Taigi, linų nebraukia, nekulia, miškan nevažiuoja, neverpia, nemala. Vyrai ruošiasi, parūpina pašaro, kūrėna pirtį, moterys — valosi, kepa pyragus, valgius gamina. Kūčiose negalima dirbti sunkių darbų. Štai pasakojimas apie tam papročiu nusikaltusį žmogų.

Kartą už jaunos gulėjusi nudvėsus kumelė. Kūčių vakarą pajamęs žmogus šautuvą, nepasijęs jauton ir žiūrįs, ar neateis vilkai jo kumelės draskyti. Jis manė juos nušauti. Tik atlečia vilkai prie nudvėsusios kumelės. Kumelė kaip šoks ir bėgti, ir atbėgo jauton pas tą žmogų. Rytą rado žmogų nebegyvy (Kurkliai).

Pats Kūčių šventimas arba „kūčiavojimas“ taip pat iškilmingas ir laukimo momentui pritaikytas. Stalan pirmiausia sėdasi šeimnininkas ir šeimnininkė. Šeimnininkas liepia visiems sukalbėti po trejus poterių „ant pono Jėzuso užgimimo“, kuriuos sustoja ar suklupę pamažėl kas sau sukalba. Tada šeimnininkas paima vieną „Dievo pyragą“ ir visiems po gabalėlį atlaugęs duoda. Po to sėdasi ir valgo... (Zarasai). Kūčių vakarą padeda ant stalo šieno, apdengia jį staltiese ir paguldo kryželį. Kalėdų rytą visa šeimyna bučiuoja kryželį, o šieną atiduoda gyvuliams (Vabalninkas). Dievo pyrago barsto kiekvienan valgin. Su kuo Dievo pyragą laužei, prisimink to vardą miške paklydęs — ir rasi kelių (Viesintos). Prieš sėdami užstalien, kiekvienas skyrim pakalba žurnalą. Valgydamas „aplotkę“, kiekvienas jos dalį turi įmesti į rasalą — barščius. Tai rodo šeimynos vienybę ir meilę (Pagirys).

Tokį nepaprastą vakarą turi ir valgis išsiskirti iš kasdieninio. Ką gi valgo lietuviai per Kūčias? Kūčioms būdavo ruošiami: vyunas, rasalas, kisielius iš avižinių miltų; sustinis, avizinės kruopos iš virtų, o paskui išdžiovinutų grūdų; gruce, padaryta iš miežių; grybai, slizykai, uogos, aguonos (Naujamiestis, Panevėžys), Miši-

rys, virtas iš kviečių, miežių, avižių ir žirnių, vadinamas „kūčioimis“. Sako, kad vištos, pašeintos „kūčioimis“, labai daug dedų kiaušinių (Joniskėlis). Kūčiose be kitų valgių, būtinai turi būti kepta lydeka (Ylakiai). Kas Kūčių dieną nevalgo žuvies, tą kitais metais apės uotės (Rokiškis).

Ne tik per Vėlines, bet ir Kūčių vakarą susirinkdavusios ir namiečių mirusiųjų vėles Kūčių šventė. Krikščionybė mėgino šį vėlių apsilankymą sukrėščioninti, todėl daugelyje vietų vėles pakeitė angelai, į namus ateing Kristui Kūdikeliui patalo pakloti. Senuose lietuvių papročiuose sutinkami abu variantai. Jei kuris šeimos narys miręs, toje vietoje, kur jis būdavo sėdi, statydavo alaus stiklinę (Ančiškiai). Kūčių vakarą meilina numirėlius. Žmonės sako, kad kai gimsta Kristus, tai visi numirėliai prisikelia ir ateing aplankyti savo namų. Todėl Kūčių vakarą nenuima nuo stalo valgių. Be to, sako, kad naktį ateing „kūčiavoti“ Dievo avinėlis (Kamajai). Pavalgę Kūčias palieka visokių valgių po truputį ant stalo nakčiai, kad Jėzus su angelais turėtų ko valgyti (Leliūnai).

Ne tik žmogus, bet ir gyvuliai turi jausti tą reikšmingą naktį, ir jiems turi kūčios išsiskirti, tą vakarą skanesnis kąsnelis turi ir jų gomurį paglostyti. Ir gyvuliai turi kūčias: jiems duodama esti virintų kviečių, jie gali kalbėti ir žiną ateiti. 12 val. visi gyvuliai kalbą. Vienas ūkininkas, norėdamas sužinoti, ką jo arkliai kalbės, nuėjęs pasiklausyti. Išmūsų vienuoliškai, vienas arklys nuijuokęs ir sakęs: „Rytoj turėsime maitą vilti“. Ūkininką pamėmusi baimė ir toliau negalėjęs klausyti. Kalėdų rytą jį radę sustingusio lovoje (Rokiškis). Kodėl gyvuliai kalba? Kai Kristus gimė, tai jautis ir asilas ėję Kristaus pūsti (šildyti). Jie ėjo 12 val. ir kalbėjosi. Todėl ir dabar 12 val. gali kalbėtis (Pabaiskas). Kūčių naktį visi gyvuliai klaupia ant pirmutinių kojų ir meldžiasi. Jų maldosios negalima tyčiomis klausyti. Kas išgirstų, tas tuoj ir mirštų (Vabalninkas). Po kūčių nuima šieną nuo stalo, suveda jį pastalėn, atneša saiką avižių ir padeda ant šieno. Kalėdų rytą tą šieną ir avižas nuneša į tvartą ir padalina visiems gyvuliams (Krekenava). Kūčių vakarą gyvulius geriau šeria, negu pabarstai. Gyvuliai turi pasistiprinti, nes naktį visą valandą reikės jiems klūpoti ir melstis (Vabalninkas).

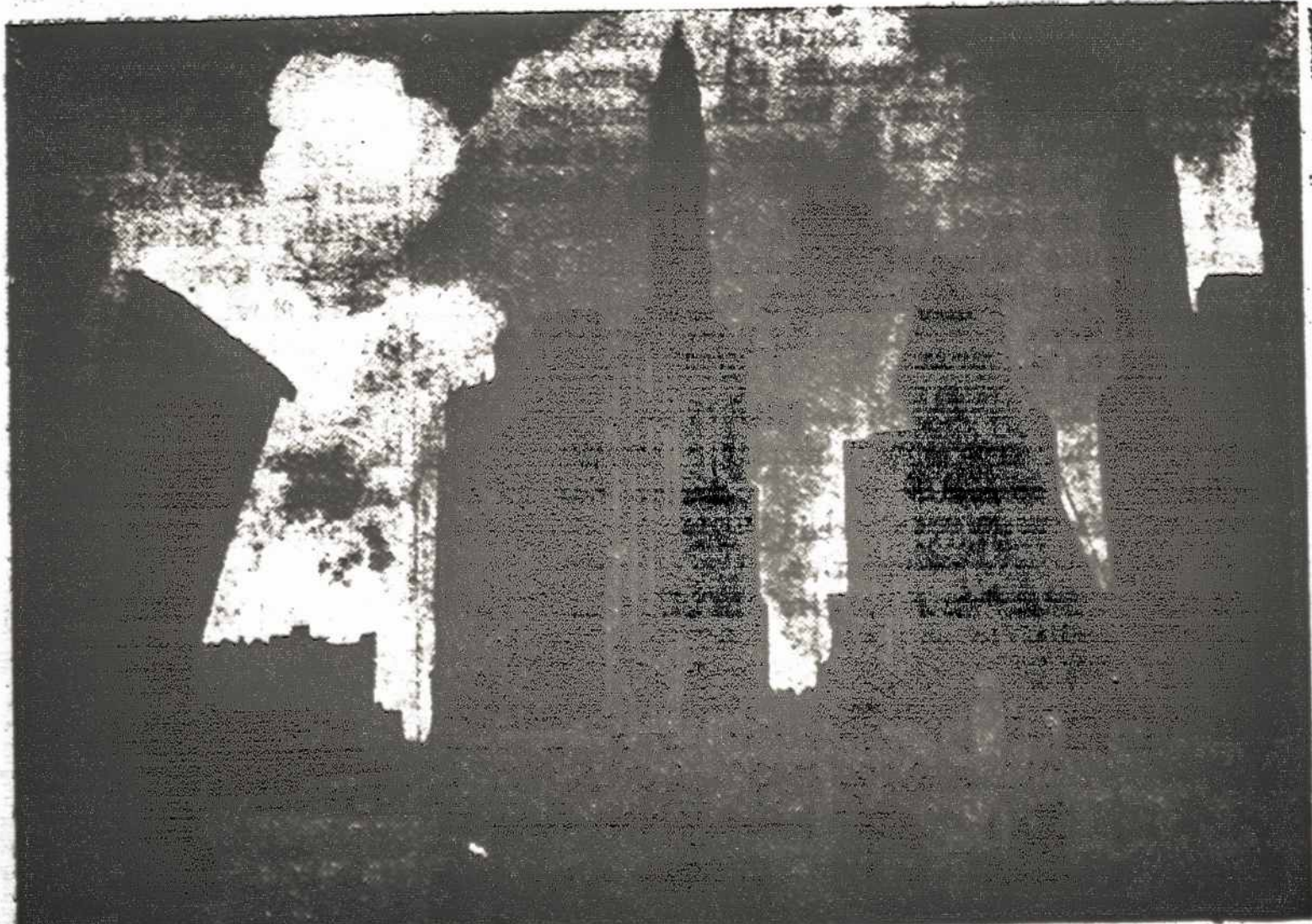
Prietariai ir burtai

Kalėdų naktis, ir iš viso visos Kalėdų šventės, yra raganų, raganų ir visokių kerėtojų laikas, tada jie įgauną nepaprastą galios tiek žmonėms, tiek gyvuliams pakenkti. Jų reikią saugotis. Kūčių naktį, sako, raganos jodinėjančios oru ant tuščių avių. Kartą vienas bernas įlindęs į avilį, ir raganos nunešusios jį į kažkokį kitą pasaulį, kur buvusi vasara, ir ten ėmusios žirniauti. Bernas iškėjęs iš avilio ranką ir taip pat pasiraškęs žirnių. Paskum raganos sugrįžę atgal. Kai vakaruškos raganos gysė, kad neturinčios iš kito pasaulio žirnių, bernas išsėjęs iš kisenės žirnius ir parodęs. Paskum tas bernas ėmęs džiūti, ir nudžiūvęs (Naujamiestis). Kūčių vakarą raganos, pasitėpusios pažastis kažkokiais riebalais, joję ant avių ir žirnių šalį. Ką ten jos daro nežina (Joniskėlis). Kūčių naktį raganos, girdi, prie ketės vana jasi (Kupiškis). Kūčių vakarą (Nukelta į 6 psl.)

tautų labai bei gerbūvui. Šios dvi Azijos broliškos respublikos, kurios bendrai apima apie trečdalį pasaulio gyventojų, bendradarbiavimas gali tapti didžia ir nenugalima jėga.

Jei tai turi kokią nors reikšmę, tai reikią, kad Indija pasirengusi tapti dalimi nenugalimos jėgos su kraštu, kuris yra nedaloma dar nenugalimesnės jėgos, tarybinio komunistinio bloko.

Čia ir yra viso dalyko mazgas. Pono Nehru idėjos, nors ir vienos kitom priešingos bei ne-realistos, iš esmės tėra jo vieno reikalas. Tačiau min. pirm. Pandit Nehru vingiuotas kelias, kaip didžios tautos bei galingos valstybės galvos, yra kiekvieno žmogaus reikalas. V. A.

Is „lietuviškosios sostinės“ Čikagos vaizdų

Sudbury, Ont.

Sudburio lietuvių šeštadieninė mokykla ir priešmokyklinio amžiaus vaikų mokykla š.m. gruodžio 23 d. 6 val. vak. mokyklos patalpose — po bažnyčia — ruošiamą eglutę. Programėlę išpildys patys mokiniai. Į eglutę žadėjo atvykti Kaledų Senelis su dovanėlėmis. Prašomi atvykti visi lietuvių vaikai su savo tėveliais.

— 1951 m. sausio mėn. 7 d. 7 val. vak. Kristaus Karaliaus bažnyčios salėje, kurioje vyksta lietuvių pamaldos, šaukiamas visuotinis KLB Sudburio apylinkės lietuvių susirinkimas naujiems vadovaujantiems organizacijoms išrinkti.

— Sudburio lietuvių savo pamaldas turi Kristaus Karaliaus bažnyčios salėje. Salės bei altoriaus parengimu daugiausia rūpindavosi V. Agurkis. Jam su-

kūrus šeimą, ir turint įvairių šeimų rūpesčių, salės tvarkymą perėmė St. Jackevičius ir Vl. Skilandžiūnas. Dabar prie tvarkymo prisidėjo ir moterys: p. Cipkuvienė-Cipkienė ir R. Bagdonienė. Jos rūpintis altoriaus parengimu bei papuošimu.

— Nemažai sudburiečių lietuvių užsisako spaudos sekantiems metams. Yra šeimų bei pavienių asmenų, kurie skaito po 3-5 laikraščius ir net daugiau. Bet pasi-taikio vienas kitas tautietis, kurio jokio laikraščio neskaityti ir nenori skaityti, nes už laikraštį reikia mokėti 3-4 dolerius metams. Tuo tarpu kai kitiems „svarbiems“ reikalingas kas savaitę išleidžiamas daug didesnis sumos.

— V. Povilaitis ir I. Česnaite sukūrė lietuvišką šeimos židinį.

— V. Deveikis vedė p-lę Smith.

Hamilton, Ont.

— Gruodžio 10 d. Hamiltone lankėsi kun. prof. Dr. Juozas Bogušas, kuris atlaikė sumą ir pasakė labai gražų pamokslą. Tą pačią dieną Vyskupo Valanciaus lietuvių pradžios mokyklos p. vedėjo Jono Mikšio prašomas, klebonas kun. Dr. J. Tadaras padarė sumos metu lietuviškai mokyklai rinkliavą ir surinko \$94.05.

— Gruodžio 30 d., šeštadienį, „Dainavos“ salėje Bay St. Nr. 469 įvyks linksmi šokiai su kietais ir minkštais gėrimais. Griėš Benny Ferry orkestras. Pradžią 7.30 val. vakare.

— Lietuvių pradžios mokyklos tėvų komitetas kartu su mokytojai „Dainavos“ salėje, Bay Str. 469 1951 metais sausio 1 d., t.y.

per Naujus Metus 3 val. po pietų ruošia vaikams eglutę su gražia ir įdomia programa.

— Š.m. gruodžio 31 d. 7 val. vakare Vilniaus Aušros Vartų parapijos komitetas „Dainavos“ salėje Bay Str. 469 ruošia Naujų Metų sutikimą. Bus rodoma nepaprastai graži ir muzikalinė filmas iš Čaikovskio gyvenimo „Song of my Heart“. Po to šokiai.

— Naujų Metų proga, sausio 1 d. 7.30 min. vakare „Dainavos“ salėje Vilniaus Aušros Vartų parapijos komitetas ruošia vakarų su programa. Hamiltono teatro aktorai stato linksmą komediją „Artistai bedarbiai“, šokiai, loterija, bufetas su minkštais ir kietais gėrimais.

Literatų vargai nūdienėje Lietuvoje

Subolševikinti nesiseka

„Literatūros ir Meno“ 10 (176) Nr. rašytojas J. Šimkus vykdydamas Maskvos direktivas, perkrato daugelio lietuvių rašytojų darbus ir visus juos užpūla smarkiais žodžiais. Ypatingai šia proga daug tenka „tarybiniais kritikams“, kurie, Šimkaus žodžiais, esą žymia dalimi nukrypę nuo stalininės linijos, kaip jį yra nurodęs TSRS rašytojų sąjungos gen. sekretorius drg. A. Fadiejėvas, susišaukęs į Maskvą visų tarybinių tautų rašytojų atstovus. Tame suvažiavime dalyvavo ir J. Šimkus su K. Korsaku bei V. Valsiūniene.

Deja, kaip pirsipazįsta J. Šimkus, lietuviškieji bolševikėliai turėję raudonoti prieš ruselius, kurie su bolševikine kritika daug toliau nuėję. Esą todėl ir „drg. Fadiejėvo pranešime kritikos padėtis Tarybų Lietuvoje buvo paliausi toli gražu ne teigiama prasme“.

Eilė lietuvių rašytojų ir kritikų bandė subolševikinti kai kuriuos „buržuazinius“ rašytojus. Taip kritikas B. Pranskus ėmęs nagrinėti V. Kudirką ir mėginti perdirbti ant bolševikinio kurpalio.

Deja, Kudirkos pasirodys ne mažiau kieto, kaip ir caro laikais: B. Pranskas darbas nuėjo niekais. Mums tai per daug jau aišku: išmesk iš Kudirkos raštų jo neigiamą nusistatymą maskolių atžvilgiu, kas gi beliks?

Po to eilė rašytojų šokę padėti Pranskui. Deja, ir tie nieko nepadarė.

Nepavykę subolševikinti ir kiek dėkingesni Binkį. Šį darbą dirbęs Vengrys, redagavę T. Tilvytis, A. Žukauskas. Redakcijos kolektyve dalyvavęs net pats LTSR rašytojų karaliukas J. Šimkus. Nežinrnt to, čia pasi-reiškusi žalinga buv. leidyklos vyr. direktoriaus Drazdausko įtaka, kuris, kaip jau žinome, per-eitais metais buvo išiektas drau-ge su A. Miškinu, nušalintas ir gal būtų sušaudytas.

Toliau J. Šimkus prisipažįsta: „Mums dar nepavyko atsistoti ant kojų taip, kad teisingai iš-spreštumėm tokius svarbius klausimus, kaip Valanciaus kū-ryba, išsivaduojamojo naciona-listinio sąjūdžio pradžios litera-tūra, Vaičiūčio, Vaižanto, Ku-dirkos ir eilės kitų praeities ra-šytojų literatūrinis palikimas“.

Kritikai nevykę

Šimkus puola Venclovą, Mi-kutaitį, Vengrį, Mykolaitį-Puti-ną, Jociatį ir kitus, „kurie pasi-

reiškė kritikos darbais, bet pas-taruoju laiku vengia įsijungti į kritikos talką“. Menkai prie kri-tikos prisidėjusi spauda ir Lie-tuvių literatūros institutas. Ra-šytojų kūryba svarstoma tik ta-da, kai priartėjęs kuris nors-ra-šytojo jubiliejus. Viskas daroma paskubomis ir nevykusiai.

Literatūros kritikai velkasi iš paskos (ir tiesiog nepasivelka), tenkinasi negausiomis ir plokščiomis recenzijomis, veikalų pla-čiai ir išsamiai nenagrinėję, ne-daro apibendrinančių išvadų“.

Šimkus ypač užsipuola Lie-tuvių Literatūros institutą (direk-torius K. Korsakas), kuris ne-kreipėsi dėmesio į nūdienės li-teratūros esminius klausimus. Nemažonių žodžių tenka ir pa-čiam lietuviško marksizmo „kla-sikui“ Korsakui (dabar jis, kad ir legaliu keliu nebaigęs univer-siteto, padarytas „profesorium“!) Korsakas „po didžiojo tėvynės karo nesiėmė nagrinėti nė vieno gyvo rašytojo naujo kūrinio, kad ir kaip reikšmingas būtų, neda-vė nė vieno išsamesnio straips-nio, kuriame apibendrinantį nagrinėjami nauji mūsų litera-tūros reiškiniai“.

Baisus nusikaltimas

Bolševikų rašeiva V. Reime-ris jau kuris laikas redaguoja „Literatūros ir Meno“ laikraštį. Nors šis pataikūnas šiaip jau įtiknėjęs maskoliams, tačiau, kaip rašo „Tiesa“ Nr. 234 užmiršęs paminėti drg. Stalino genialiausio veikalą — VKP(b) istorijos trumpojo kurso — išleidimo su-kaktį. V. Reimeris „Tiesos“ 259 Nr. iškilmingai prisipažino su-klaidę ir pasižadėjo pasitaisyti.

Tremties rašytojai

„Visi žinome, kad buržuazinės Lietuvos laikais reacingasis klerikalizmas, nacionalizmas ir kosmopolitizmas bujote bujojo. Lankstymasis prieš supuvusius buržuazinius Vakarus buvo ofi-cialaus „patriotizmo“ mada. Tie-sa, daug tų batlaizių, garbinusių buržuazinius vakarus, pabėgo nuo savo tautos pas tuos, kurių batus jau Lietuvoje būdami lai-žė. Bet jų darbeliai ir visokios „teorijėles“ liko ne tik knygo-se, žurnalų ūkplektuose, bet blo-giausia — žmonių sąmonėse.“

Trečias Frontas

Šimkus įsismaginęs ima kriti-kuoti netgi tuos rašytojus, kurie Nepr. Lietuvos laikais putę į maskolišką dūdą pagal bolševikų partijos tonus. Kai kurie jų jau tada nukrypę nuo komunistinės linijos.

PADĖKA

Mieli Wellando lietuviai Sirdingą aciu siunčiam jums Heiligenhafeno sanatorijos lietu-viai ligonys, už taip vertingą auk- — 120 JAV dol., — kurią ga-vom gruodžio 1 d. per LRK įga-liotinį p. Makauską. Jūsų aukos dalį pasidalinom ligonys, o kitą dalį, t.y. 105 Dm., paskyrėm mi-rusiųjų lietuvių kapams sutvar-kyti.

Labai esam dėkingi, kad neu-miršot mūsų sunkiose dienose, kada mes benešdami tremties kryžių suklopom po juo ir dabar sunkiai kovojam su ta nelaimin-ga džiova, kuri tęsiasi metais ir ma-za yra priemonių su ja kovoti. Daugumas iš mūsų jau 3-4 me-tai kovoja su ta liga, o visokie trūkumai ir rūpesčiai dar dau-giau pasunkina kovą dėl sveika-tos. Ligoniiui gulint po kelis metus ligoninėje ir jokių pajamų neturint, o ypač po karo Vokie-tijoje, liūdnas yra gyvenimas. Nes, neskaitant kitų smulkųjų iš-laidų, taukų ir maisto tenka da-sipirkti, norint palaikyti savo sveikatą, jei kuris koki pfenigį turi.

Negalėdami kitaip atsilyginti už jūsų gerą širdį ir supratimą mūsų blogos padėties, jokių pa-rėmėt su suaukotais pinigais ir sukėlėt mumyse gerą nuotaiką, mes Heiligenhafeno lietuviai li-gonys dar syki nuosirdžiai deko-jame p.pirmininkui už jūsų pas-tangas ir visiems aukotojams, kad parėmėt mus. Mes pasiju-tom dar ne visų užmiršti, kad yra kad ir toli gyvenančių, gerų žmo-nių, kurie mus atjaucia. Už nuo-sirdumą, mes ligonys, linkim te-gu Dievas jus atjaucia užlaiky-damas jūsų sveikatą ir suteikda-mas sėkmės jūsų gyvenime.

Su gilia pagarba
Heiligenhafeno ligonių reika-lus tvarkąs J. Guzas.

DIDŽ. BRITANIJOS LIETUVIŲ DĖMESIUI

Jūsų patogumui „Tėviškos žiburiai“ D. Britanijoje atidarė savo atstovybę, kurios adresas: Mr. Bal. Brazdžionis, 24 Reginald St. Marshfields, Bradford, Yorks.

„TŽ“ prenumeratos kaina D. Britanijoje: metams 32 šil., pus-me-čiui 17 šil., atskiras numeris 9 pen. Metiniai prenumeratoriai gaus nemokamą priedą kišeninį kalendorių 1951 m.

Mūsų gerb. Atstovas laukia platintojų iš visos D. Britanijos vietovių. Visais „TŽ“ reikalais prašome kreiptis į atstovą, per kurį bus vedama ir visa atsakomybė. Pinigus galim pasiųsti atstovui neregistruotu laišku iki dviejų svarų.

„TŽ“ administracija.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

VOKIETIJA

Traunsteino tremtinių stovyk-la iškilmingai atidaryta lapkričio 24 d. Iškilmės buvo pradėtos lie-tuvių kat. koplyčios atidarymu. Daugumas lietuvių čia yra per-kelti iš Pforzheimo, anksčiau gy-venę Heilbrone, o dar anksčiau Schw. Gmuende.

Edvardas Berentas, vokiečių okupacijos metu buvęs cenzorius Lietuvoje, mirė nuo širdies prie-puolio Pinnebergo stovykloje.

Kan. F. Kapočius, buvęs tauti-nis popiežiaus delegatas, gruod-žio 12 d. išvyko į JAV, lietuvių sielovados reikalus dabar tvarko Tėvas Alf. Bernatonis, OFM Cap.

Neustadt stovykla likviduota nuo liepos 1 d., o jos gyventojai įlieti į vokiškąjį gyvenimą bei-ki. Kas galėjo rasti darbo, dir-ba ir iš darbo gyvena, darbo negaunantieji ir nedarbingieji šelpiami, kaip ir visi tokie Vokie-tijos gyventojai. Iš šalpos, žino-ma, gyvena labai skurdžiai ir pa-remiami tik BALF dovana. Gim-nazija likviduota, o pradžios mo-kykloje lietuvių kalba dar už-siliko. Lietuvių Neustadt yra apie 200, daugumas evangelikai, tik 70 katalikų. Bet katalikai turi lietuviškas pamaldas, laikomas kun. Glevcko.

Heilbronn sanatorija, kurioje gydyti nemažai ir lietuvių, jau baigiama likviduoti. Daugumas ligonių lietuvių perkelti į Amber-go sanatoriją. Jų čia yra 35.

Registruoja buv. kacetininkus. Vokietijos LB krašto valdyba nutarė suregistruoti lietuvių, buvusius vokiečių kacetuose, kad išgautų įstatymais numatytas jiems kompensacijas.

Vysk. Muench, V. Vokietijos nunciatus valdytojas, pakeltas arkivyskupu.

— 1950. XII. 8 d. švč. P-lės Ne-kalto Prasidėjimo šventėje, Bre-meno katedroje Bremeno rad-ja išrašė „Aušrinės“ kvarteto penkias lietuviškas kaledines giemes. Jas išgirsime Kaledų švenčių proga per Bremeno rad-ją. Kvartetui vadovavo moky-t. Pr. Zaranka.

NELE MAZALAITĖ - KRUMINĖ

KUČIŲ VAKARIENĖ

KAI Marijona Vindašienė praveria akis, yra visiškai tamsu, tarsi troboj nėra nė vieno lango. Visų rudenį, visų žiemą ji atsibunda šitaip anksti, tačiau ji nepuola prie nesibaigiančių šeim-ninkės darbų — ji gula ir galvoja. Kartais jai atrodo, kad ji yra rugio grūdas, ir nepaleisdamos jį spaudžia ir laužo girnos — tokios yra jos mintys. Kartais ji sapnuoja, kad miega pasidėjusi galvą ant vinių, ir nepabudusi žino, kad tai mintys neatstoja nuo jos ir per sapną. Ir dabar jai atrodo, kad ji guli viduryje vieškelio su-laužytomis kėjomis ir negali pasijudinti. Per jį važiuoja gele-žiniai vežimai, šliaužia patrankos, jį mendo gyvulių ir žvėrių kojos, o ji guli ir žiūri. Išstas dienas ir savaites gula ji, praeina paskutinės spalio dienos, krinta lapkričio lietus, šąla gruodis, ir taip prieina laikas iki šios dienos.

— Kučios, — ūmai atsimeina ji. — Šitiek darbo, ir aš guli. Nuo visokių užsiėmimų visi skuba į namus, ir namai turi būti paruošti.

Ji šypsosi, kai galvoja tai, ir atsikelia lengvai, be jokių skua-dėjimų, kurie nuolatos suka jos sąnarius.

Ji užkuria ugnį, paruošia versiuokui gėrą, ir dabar kitoje lovoje pabunda mergaitė.

— Kur teta eini? — sėdasi ji išsigandusi. — Į tvartus? Ne, ne! Aš tuojau keliu.

— Gulėk, — sako Vindašienė, — gulėk, vaikeli. Tu kasdien prisilakstai. Aš visai sveika, einu pati pasižiūrėti savo turto.

Ji užsideda žiburį ir apsivelka vyro kailinukus. Kieme pilka šviesa, kaip aguonų pienas — diena jau prasideda, ji nusėda ant žemės ir trobesių. Dideli tvartai yra tušti, kaip po maro, tik tai pačiame gale girdėti, kaip atrajoja karvė.

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Stalinas Vilniaus m. taryboj

Bolševikinėje sistemoje, kad būtų keliamas jų populiarumas, aukštieji partijos pareigūnai, o ypač Stalinas, statomi kandida-tais kiekvienuose rinkimuose. Jie išrenkami į respubliką A. Ta-rybas, o taip pat ir į vietines ta-rybas, nors patys dažnai gal net nežino, kur tai yra. Taip renkant Vilniaus miesto tarybą univer-sitetas savo kandidatų parinko „tėvą ir mokytoją“ Staling. Uni-versiteto personalo ir studentų susirinkime jo kandidatūrą pasi-lęs istorijos-filosofijos fakulteto dekanas Meškauskas — jis dės-to marksizmą-leninizmą, — jį parėmęs teisų fakulteto dekanas Domaševičius, o susirinkimas pritaręs vienbalsiai. Kas gi iš-drįs ką prieš pasakyti! Susirinkimas vykęs didžiojoje univer-siteto aulėje, o pabaigoje buvęs pasiūstas karštas sveikinimas Stalinui.

Kur pavyzdingi kolchozai

„Tiesa“ paskelbė Sovietų Są-jungos A. Tarybos pirmininko Šernio aktą, kuriuo apdovano-jami Lietuvos gyventojai, pasie-kę aukščiausio derliaus ir atlikę visas prievolės bei pasižymėję darbe. Jų išviso 27 asmenų ir, do-mu, kad visi iš šiaulių srities, daugiausia pasvaliečiai, žagare-čiai, šiauliečiai, pakruojiečiai, šeduviečiai ir vienas joniškietis. Žemės ten neblogos, bet yra ir kitose Lietuvos srityse geros žemės. Greičiausia šiaulių srities kolchozų vadovybėje yra apskur-esni pareigūnai, norį iškilti ir sugebę pasigirti nuopelnais. Ka-žin, ką darys su tais 2 Lenino 5 Darbo Raud. Vėliavos ordinais, 11 medalių „Už darbo šaunumą“ ir 8 „už pasižymėjimą darbe“, apdovanotieji?

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje

Vatikano radijo žinios, skel-biamose 25 kalbomis, vaizduoja-ma liūdna Lietuvos Katalikų bažnyčios padėtis. Kaip biulete-nis sako, 1939 m. Lietuvoje buvo apie 3 milijonai gyventojų, iš ku-rių 87% katalikų. Lietuvoje bu-

desioks lietuviškas transliacijas vasario vidury, iš pradžių po 15 min., o vėliau po 30 min. kasdien.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta vieta ir Čika-gos lietuvių daugiausiai joje ma-tydami veiklų lietuviškųjų or-ganizacijų veikėjų — ALT ir BA LF vicepirmininkų, kuris galės ir lietuviams daug gera padaryti.

Adv. A. Olis išrinktas Čika-gos Sanitarinio Distrikto pirmi-ninku. Tai aukšta

Svetimybų reikalu

Gražu, kai Anis Rūkas šiaurės šalių svetimybų „Tėviškės žiburiose“ Nr. 45 (46), 1950. X. 9, visu įkarsčiu jas puola, norėdamas išrasti paskutinę su visomis šaknimis.

Tačiau ir gaila darosi, kad straipsnyje užtikinama tokia apstybė netikslumų. Pirmiausia, netikslu gretinti svetimybės su svetimais žodžiais. Prileiskime, kad esmėje jis kiek teisus, tačiau ir tuo atveju nenuoseklus. Toliau tęsiant mintį, turėtume išspirti svetimus žaidimus: kojinį, krepšinį ar kaip ten jie besivadintų, svetimų civilizacijų ir pagaliau svetimų kultūrų. Tuodvi sriti ir atnešė apstybė svetimybų. Technika ir vakarietiškos minties pasaulis atnešė apstybė žodžių, kurių, bent dabar, nemesi per tvorę. Vieton mestųjų turime sukurti savus, atitinkančius tautos ir kalbos dvasią.

Štai Anis Rūkas ima ir aiškina, kas dėjos valdvietėse, kai ten įsėdus svetimomis plunksnomis apaugę, kurie tarė buhalteriją, elektra, telefonas, kaštai. Čia papildysiu jog ne tai bloga, kad neaukštingos smilgos kur tai kalėsi, o karklai ir piktžolės kėrojo. Bloga ne tai, kad jie tarė teoretines ar kitaip, bet jiems visai lietuviškai nekalbėjus, o kalbos pramokus svetimiesiems šnipinėjo.

Nepabijokime priartėti prie p. Anio Rūko siūlomų „stebuklų“. Jis va siūlo: elektrą vadinti — gintra, telefoną — tolkalbiu, kaštus — lešomis. Tik tuos kelis žodžius lietuvinant mes susipainiojame. Rūkui elektrą tinka vadinti gintra, o kaštam panūs turti — švitra; telefoną pakrikštyti ne tolkalbiu — nes lietuvių kalba nemėgsta sudurtinių žodžių, tuo labiau, kai jis akiai versta iš „Vernsprecher“ — o šnekalas, kaip tai: arti — arklas, durti — durkias ir tt. Kaštam ir tie naujadarai nepatiks, nukals kitus.

A. Rūkas neleistų klaidų daro kaštus vadindamas lešomis. „Ūkiškos išlaidos“ ir „piniginiai ištekliai“ visai nesutapdintini. Žinia, negera, kad kur reikia ir nereikia kaisiojamos svetimybės. Tačiau jos prašalintinos ne skubiais pliaukštelėjimais, pykčių ir pirštų kaisiojimu: „Va jie mokyti ir nemoka lietuvių kalbos, svetimybės skęsta“. Gal ir taip. Betgi ar jie vieni kalti? Būtų gera, jei tat padėtų, o nemestų skaitančių, rašančių ir rūkus, miglas ir balas.

Neatsargu tarti, kaip daro p. A. Rūkas: „Prūsine spauda... ir keletas knygelių gebėjo lietuvišką kalbą apvalyti nuo usnių“. Šimtmečiams slenkant kalba turėja ar, p. A. Rūko žodžiais tarus, gali būti susinama. Carinis kraš-

to pavergimas neleido lietuvių tautai kveptelti. Kalba išties buvo susinama, nes nebuvo rašto ir laisvos minties, Rusiškų, lenkiškų, žodžių atsirado apstybė lietuvių kalboje. Ar tie žodžiai buvo ūmai išguiti spaudos ir keletos knygelių? Ne. Gausybė barbarizmų išliko lietuvių kalboje iki šio meto.

Kas gi darytina šioms nelemtybėms pašalinti?

Mano išmone lietuvių kalbos mokovai turėtų stoti į darbą, tal-kininkaudami atskirų sričių žinovams. Kaip besiteisinti, tačiau lietuviškos vardinys — čia ne-terpsių angliško žodžio, kurio p. A. Rūkas taip nepakenčia, — klausimas yra visai apleistas. Prof. St. Šalkauskis padėjo pagrindus lietuviškajai filosofijos vardiniai, Inžinierių draugija bandė techniskąją sritį apvalyti, namų apyvokos laikurie tikė ir netikė vardai surasti. Taip mažai. Ir čia, kaip daugelyje sričių, laiko neužtektu, o svarbiausia gairių neturėta. Pasiūta išleisti keliolikos knygų žodynų, kelių dešimtų — enciklopedijų, bet nepradėta nuo kasdieninių būtinybių, kad ir „mokytojų“ pasimokyti. Jei tat būtų padaryta, p. A. Rūkui nereiktų netinkamai savo vardą lietuvininti, ieškoti „tolkalbių“, „gintrų“ ar painioti sąvokas. Visa tai man primena mano bičiulį Faustą Kiršą, dar esant Vokietijoje, kai rusčiai užmojo „poną“, „poni“ pakeisti „viešpačiui“ viešpatei.

Galiu pažymėti, kad aš nesiedu lietuvių kalbos mokovu ir mieliai jos norėčiau pasimokyti. Nesu net Čikagoje esančios Lietuvių Kalbos Draugijos (LKD) narys. Rašau, kad šioje srityje būtų mažiau pamokymų, o daugiau moksliškai būtų dirbama. Šiuo metu lietuvių kalbos mokovai, turėdami bent nuotrupas laiko, paruošę įvairių žodynų padaryti daugiau už rašančius išsamią studijas Lietuvai atstatyti.

Į tą didelį šauksmą atsiliepiu, nes LKD tedaru nutarimus, kad lietuvių kalbos klausimais nariai turi parašyti straipsnelį ir kelis mėnesius. Pamarginau, nes klausimas yra labai jautrus, kai visai terminijai įremini, paliekama laisvė, teisingai tarus — suirutė, kai sąvokas pradės taikyti kiekvienas pašalintis, pavarant šalį mokytojus lietuvių kalbos mokovus. Lietuvių kalba yra savaimingai išaugusi, nors ir turi kaikiurių įtakų. Ji — ne anglių kalba, kurioje sukrauti lotynų, prancūzų, vokiečių, keltų žodžiai. Užtikiname, tiesa, giminingų žodžių su rusais. Bet dėl to būtų per drąsu vadinti galvą — rus. golo-va — smegenyne, ranką — rus. ruka — pirštine ir tt.

Mes turime pamiršti kalbos mažmenas, kurios kalbininkų tarpe sukelia audrą dulkų, bet stablėti ties apstybe svarbių klausimų, kurių tarpe svetimybės nėra lemiantis dalykas. Vien redaktoriui užkrauti našta: svetimybės pašalinti netikslu.

Metas suglaudinti pečius, kad ir šiuo metu padarytume, kas yra galima, lietuvių kalbai nuskaidrinti. Jurgis Agaras.

REDAKCIJAI PRISIŪSTA

Ateitis, Nr. 8 (20), 1950 m. Lapkričio mėn., 1-24 psl. Turinys: Stud. Žiogelis, Svetųjų metų prasmė; A. Maceina, Katedru lankytojai; Z. Ivinskis, Katalikų Bažnyčios vaidmuo liet. tautai; Sv. Tėvo laiškas Pax Romana kongresui; St. Raštikis, Lietuvos kariuomenės šventės proga; Lietuvos drąsuoio likimas; J. Jonaitytė, Žiedas; Pr. Naujokaitis, Mes turime išlikti lietuviams (tešiny); T. Žiūraitis, OP, Padalintas Kristus; L. Dambriūnas, LK Vadovui pasirodžius; Skyr. Jauniešiams; Sportas, Kreivos Šypsenos, įvykiai, darbai ir žmonės; Mes plač. pasaulyje; Eilėraščiai: K. Bradūno, Ados Karvelytės, V. Joniko, O. B. Audronės, P. Stelingio, jaun. skyr. E. Miniaitės, iliustracijų 11 ir puošnus viršelės.

A. TYRUOLIS

REGĖJIMAS KŪČIŲ VAKARE

Nūn mano tėviškę snaigės
Krinta lengvutės ir baltos.
Rudenio audros jau baigės.
Vakaras kaupias lyg maldai.

Betgi ant tėviškės slenkščio
Žėri ten skausmas pražydes.
Skydu kuriuo beįstengčiau
Ginti lyg strėlę jo skrydį?

Vakarą ramų ir šventą
Tartumei jazmino žiedu
Motinos ašara krinta,
Balton plotkelėn nuriedus.

Josios vienatvė pagairė
Vėjo belankstomos eglės:
Verias jos dežinė, kairė
Skausmo beribio tarpeklio.

Ąžuolu, beržu ir uosiu
Savo sūnų ji prarado
Taigoj, miške, vakaruose.
Spengia tylą tik bežadė.

Kraujas ir ašaros slenkstyj
Žydi vienatvėj tau, motin
Kur tik beeisi, kur tik bežengsi —
Ašarų toliai migloti.

Lietuvių tautinis ansamblis tremties scenoje Vokietijoje

ruošia šio vakaro vakarienei. Paskui prasideda grindų plovimas, reikia nušveisti stalą ir suolus, nuplauti langų stiklus, kad pro juos galima būtų toli matyti.

Ima brėkšti, pamažu pradeda temti, ir ji vis dirba nepavergdama ir neilsdama. Pagaliau ji gali nusipirkti patį ir apsilviki geriausius švenčių drabužius. Po šito ji tik užkabina ant lango užuolaidas, pakloja ant stalo šieno ir tiesia staltiesę. Toji dvelkia skrynios ir aukskų kvapą ir spindi iš baltumo. Paskui ji išsina už jaujos ir prilaužo eglę ir pušų šakų.

— Kaip gerai, — sako ji, — kaip gerai, kad mes gyvename miške ir toli nuo plentų. Kaip gerai, kad ima snigti — šitokį vakarą ramiai galima laukti švenčių, niekas svetimas neišdris artintis į tokių nuotolių vietą.

Dabar bereikia tikėti viską sudėti ant stalo, galvoja ji, ir sukrauto valgius ir indus. Pristatuk dar vieno suolą — šeši žmonės gali čia laisvai sėdėti prie šito stalo, ir ji kiekvienam paskiria vietą, prisimena kiekvieno vietą. Uždega didžiųjų lempų, ir ugnį pridėda pagalių, ir visa troba švyti, nėra nė vienos tamsios dėmės. Tuomet iš spintos išima užpurnikščią plotkelę ir padėda viduryje stalo. Ir atsėdė pati laukti. Už šventųjų paveikslų kvepia pušų šakos, kvepia trapūs šienas ir staltiesės, ir valgiai — ant suolo, murkia katinas, o po stalo alsuoja šuo. Yra labai ramu, tikrai spragsi ugnis ir už lango šlama sniegas — ji žiūri į duris ir laukia.

— Laikas, — mano ji, — laikas pradėti šventųjų Kūčių vakarienę. Kur jie taip ilgai gaisa?

Pirmasis įeina vyras, Kazimieras Vindašius, ir sėdasi šalia jos. Ji linguoja galva ir neatšizūri į jo veidą, protingą ir gerą, neatšizūri, nors jį vaikai galetų vaikų turėti. — Širdis nepažįsta nei raiškėjasi, — yra pasakęs jis, kai svetimieji stebėjosi jį meile. Taip, dabar jis atsėdė, ir tuojau įeina Danutė. Ji liekna kaip lino stiebelis ir be pertraukos šypso. Ir ji, ir tėvas, abu jie pavargę ir sudulkeję.

— Aš nesistėbiu, kad jūs pavargę, — sako motina, — kad jūs apiplyšę ir beveik basi — juk iš Sibiro toki kelias. Bet ar mano ašaros nenuplovė jūsų dulkų, ar mano vaičiojimai nenudžiovino jūsų prakaito? Dieve mano, kaip jūs nepasikeitėte, nors neregėjau jūsų ketverių metus. Vis čia buvo svetimų žmonių, mes samdėme darbininkus — visų laikų troba buvo pilna balsų, o jūs nepasirodėte. Ar jūs atleidote man, kad nemačiau jūsų išvykstant, kad nevažiavau drauge? Kam gi jūs tada nuvežėte mane į ligoninę su sulaužyta ranka, kodėl jūs nepasigėmėte manęs pakelėje? Kodėl aš sugrįžau į tušius namus? Bet, gal būt, to ir reikėjo, kad likčiau čia ir laukčiau jūsų, kad jūsų grįžimas nebūtų toks baisus, koks buvo mano, kada pasveikusi parėjau namo. Grįžau penktadienį, o sekmadienio rytas išgelbėjo daugelį. Ach, kodėl jūs negalėjote už-

trukti tas tris dienas, nagašis įsikabinę į sieną, į geležis, ir sulaukti. Kodėl negalėjote išbėgti į mišką, kaip Stasys, kodėl nebuvote Kaune, kaip Vytautas ir Stepas?

Dabar į trobą įeina Steponas ir sėdasi prie Danutės — dvynukai sėdi šalia vienas kito, panašūs ir jauniausi iš šeimos. Jo balti marškiniai prasęgti, ir kakle didelė tamsi dėmė.

— Oh, kas iš to, kad tu buvai ne žemaitijoje, kad tu buvai mieste ir tavęs nesugavo, — sako motina. — Kokios gležnos jūsų rankos, jūs vaikai, moksleiviai, ir jūs pakėlėte prie pečių šautuvus, plėšėte iš rusų tankus, gynėte fabrikus. Ir mirėte. Taip, tavo žaidė sausa, žemė nuvalė kraują, tėviškės žemė — juk dėl jos užmiršote, kad žmogus greitai miršta. Tu juk dar nieko nežinojai apie tėvą ir seserį, tai nebuvo tavo paties kerštas. Ar tau nešalta gulėti po tą žemę su šitais plonais marškiniais? Juk aš nežinau, kurioje vietoje tu gulai, nors ir aplankiau jūsų bendrus kapus. Ar neįsardė dabar jų tie žvėrys, ar leidžia jums ramiai ilsėtis?

Ji apsižvalgo, kad priešais ją sėdi Vytautas, sėdi jos vyriausias sūnus, gydytojas — ir pasididžiavimas ir džiaugsmas apima ją.

— Kaip gera, kad tu paklausė mūsų ir pasitraukė laiku. Tu buvai laimingesnis už Stepą ir birželyje išlikai nuo kulų, tačiau jie būtų suradę dabar tave, būtų suradę. Tu nenunešei tuščių delnų ten, kur tave priglaudė, tu sugydai žaizdą ir išpauini pavojingų mirusių kaulų. Tu tvirtini save ilgesyje ir svetimoje žemėje, kad grįžęs galėtum nešti pagūdą ir gydyti sužeistą žemę. Kaip gerai, kad tu paklausėi ir pasitraukė laiku. Bet Stasys to jau negalėjo padaryti. Kur jis dabar gaisa? — klausia ji neramiai ir žiūri į duris. — Jis nesusėpė ir, galimas daiktas, kad jis ir nenorėjo suspėti. Jis kalbėjo, kad čia turi likti vyrai, kurie būtų teisėjais savo žemės parduokiams ir slapta baimė svetimiems atėjūnams. — „Mes būsimė tokie, — kalbėjo jis, — kurie krinta kaip plyta nuo kiekvieno mano, kaip žemė, kuri praveria, uždejęs koją, kaip slapta liūnas. Jie nematys mūsų ir amžinai bijos, ir daug bus išgelbėta dėl jų baimės“. Jis kalbėjo, kad ir aš turiu gėlbėti svetur, bet jūs suprantat, kad aš negalėjau. O jeigu iš ištrėmimų atvartys jus prie sunkių darbų čia? O jeigu aš savo buvimu galėsiu apginti nors vieną medį, nors vieną gyvulį? Argi aš neišslepiau jų? Argi aš užleidau nors vieną ūkio darbą, suvėlinau jį, nors esu tik viena su giminaite? Gal būt, pavasarį aš neburtėsiu kur dirbti, gal būt, jie atims žemę — tačiau pavasarį yra stebuklų metas, ir mes galime būti išgelbėti. Nėpykite, kad aš likau. Jis verčia jus laukti, nes negalima palikti plotkelės, kol nėra visi susirinkę. Gal būt, mes pagiedosime ką nors kalėdiško tuo metu?

Kai motina šitai pasako, visi sėdintieji už stalo ima giedoti šventą bernelių giesmę. Iš pradžių ji gieda drauge, o paskui tik tiktai klausosi — jų balsai yra tokie skardūs ir gražūs, kad ji pradeda

verkti. Ir ūmai viduryje giesmės kažkas lauko pusėje uždaro vieng. antrą ir trečią langinę. Iš po stalo pašoka šuo ir urgdamas puola į duris. Ir durys atsiveria.

— Mama — taria tyliai įėjęs Stasys. — Kaip tu neatsargiai sėdi prie tokios didelės šviesos? Kas žino, kas čia dabar gali valkiotis?

— Tu nutraukei jų giesmę, — sako ji priekaištingai, ir kai mato jo nustebugį žvilgsnį — pridėda: — Tėvas ir visi buvo čia atėję, tik tavęs trūko.

— Mama, — šnibžda jis išgęstingai, ir tada ji nusišluosto akis ir atsipeikėja.

Kaip stipriai ir keistai regėjau aš juos savo mintyse, — sako ji. — O tu esi man vienas, vienas — — — Ir staiga ji išbėga: — Kieme sninga, o tavo kailiniai visiškai sausi — tu taip pat esi tikėtai šmėkla.

— Seniai nusigiedrijo, — kalba jis ir bučiuoja jos ranką. — Aš esu gyvas, gyvas, barzdotas ir alkanas. Esu stiprus ir sveikas, mama.

Ir dabar ji iš naujo nusigęsta:

— Kaip tu atsiradai čia, kaip tu nebijai?

Jis užgesina lempą, užkabina duris ir įmeta į ugnį malkų. Šitoje prieblandoje jis sėdi šalia motinos ir valgo. Paskui pasakoja, kaip netoli čia laikėsi su dvejetu draugų ir negalėjo ištverti neužėjęs namo.

— Ir nesibijok, mama, aš visuomet budžiu. Ir kaip toli benu-eičiau, aš visuomet žinau, kaip tu gyveni, ir visuomet grįšiu laiku.

Jie pasėdi valandėlę, kitą, ir jis sako:

— Eisiu.

Ji tylėdama išsina iš trobos, ir grįžta, rakose laikydama baltus drobinus marškinus.

— Persivilk, — sako, ir ištiesia vienus ant suolo šalia jo.

Ir ji kloja į maišelį dar ir dar baltinių, renka nuo stalo valgius, išsina ir grįžta su pilnomis rankomis, ir viską deda į maišą. Ant viršaus uždega plotkelę ir parodo maišą sūnui:

— Tavo draugams.

Ji išlydi jį — yra žviguoliuojanti skaiti naktis, ir jie eina pro tvartus. Valandėlę jis stabtėri ties tvartų durimis: lengvai subliovė veršukai ir toliau suprunktė arklys.

— Vidurnaktis, — sako motina, — jie kalbasi. Bus laimingi metai, jeigu gyvuliai kalbasi per Kūčias.

Ji skubiai bučiuoja jį ir grįžta. Ant slenkščio sustoja ir pažvelgia atgal — tačiau toliau juoduoją miškas, ir žemai yra sniegas, nieko kito ji nemato, nieko. Paskui ji pakelia akis į viršų:

— Kiek žvaigždžių, — sako ji, — kiek žvaigždžių — bus vaisin-gi metai.

Jaunimo žurnalas „Ateitis“

Pažvelgti gyvenimo ir savo tautos atečiai! akis visi norėtu-me. Deja, daugelis iš mūsų, at-rodo, dar nežinome, kaip, per kie-no galvas tą ateitį pamatyti?

Nagi, tik per mūsų jaunimą. Koks bus mūsų jaunimas, tokia bus ir mūsų tautos ateitis.

O vis dėlto, kaip toli šis teigimas nuo visuotinio įsijusmonini-mo mūsų išeivijoje! Štai, žiū-rekime, puošnus vaikų laikraš-telis „Eglutė“, kaip girdėti, vis vegetuoja. Atseit, neranda pa-kankamo skaičiaus prenumera-torių. Ne visi tėvai užprenume-ruoja jį savo mažiesiems. Arba vėl: moksleivių puikus ir turin-pas žurnalas „Ateitis“ — taipogi nelengvai versdamasis lanko sa-vo skaitytojus. O buvo laikai kuomet lietuvis Sibiro taigas iš-klampojo dėl lietuviškomis rai-dėmis spausdinto žodžio, dėl knygos, laikraščio. Tas pats ir nūdienėj Lietuvoj: nors vietoj lietuviškų raidžių — dar nebru-kama po prievarta rusiška „graž-danka“, tačiau už laisvą žodį — taipogi Sibiras gresia. Ar gi taip greitai mes, išeiviai, gyvendami laisvuose kraštuose, tą viską už-miršom?...

Turėdamas prieš akis du pas-kutiniusius: 6-tą ir 7-tąjį „Atei-ties“ numerius, šiuo kartu apie šį žurnalą ir noriu pakalbėti.

Tai puošnus ir gražiai redaguo-jamas mūsų lietuviškosios spau-dos narys. Jis turėtų būti nuola-tiniu svečių kiekvieno jaunuoi-o arba ir paagusio lietuvių pas-togėje. Žurnalo bendradarbių kadras, kaip rodo šiedu paskuti-nieji numeriai, yra gausus ir tvirtas. Štai, keletas jų: St. Yla, prof. Steponas Kolupaila, Stasys Barzdukas, Nele Mazalaite-Kru-minienė, kun. Vl. Dielininkaitis, A. Baronas, Vincas Jonikas, K. Ambrozaitis, V. Piktūna, Pr. Naujokaitis, J. Norkaitis, O. Audronė, L. Žitkus, L. Dambriū-nas, Dr. Karvelienė, P. Stelingis, A. Bauzinskaitė ir kit. Taigi, dau-gelio paminėtųjų asmenų pavardės mums labai gerai žinomos iš spaudos puslapių. Sakysčiau, gal net gaila truputį, kad moks-leivių žurnalas užpildomas straipsniais ir kūrybine medži-ga suaugusiųjų, nors ir labai gar-bingų autorių, o mažiau figuruoja mūsų atžalyno — moksleivių pa-vardžių.

Lietuviškosios visuomenės pa-reiga šį žurnalą remti prenume-ratomis, aukomis ir kitokiais bū-dais, nes mes negalime palikti savo tautos žiedo — jaunimo be jų dvasiai skirto laikraščio. Čia, mano manymu, tikėtų pakartoti pirmojojo tremty—Rusijoje „Atei-ties Spindulius“, puslapiuose iš-spausdintas šitoks kreipimasis į lietuviškąją visuomenę: „Tautiečiai, erskėčių klotu keliu eina mūsų Tėvynė. ERSKĖČIŲ klotu ke-liu eina ir jos vaikai. Ypač dyg-gliuotas šis kelias mūsų mokslei-vijai. Tie gyvenimo dygliai be laiko naikina mūsų Vaikaičius, Kudirkas, Višinskis ir kitus, dar nesukubusius suspindėti vi-sa žvaigždžių šviesa, jaunuolius. Tie gyvenimo dygliai tūkstan-čiams mūsų jaunimo trukdo plė-toti savo gabumus ir naudoti juos Tėvynės gerovei. Dar dau-giau — jie suklampina daugelį, apatijos klampynę ir pražudo vergšei Tėvynėi. Verkia ir de-juoja Tėvų žemė, netekusi savo rinktinių vaikų. Ji ir akis pra-žiūrėjo, belaukdama jaunimo gelbėtojo. Ir vis dėlto — jauni-mas ateina. Ateina jis, kada ug-ny ir kraujos skęsta mūsų Tė-vynė, kada negailestinga mirtis, galgūdamas savo dalį, svajoja apie gerą pelną lietuviškojo at-žalyno tarpe. Tas gelbėtojas — yra pats jaunimas. Gyvenimo ko-voje užgrūdintas jis stoja į kovą su žiauriais likimo gaivalais. Prieš visus savo priešininkus jis atstatė galingą ginklą — spau-dą. O spauda išgelbės mūsų ateitį. Ji duos Tėvynėi dorų ir kilnių darbininkų ir iškels aukštai švie-sos ir gerovės žibintą. („Ateities Spinduliai“, 1918 m. Nr. 5-6).

Šitie žodžiai puikiai derinasi ir nūdienėi padėčiai. Įsidėkime juos į širdis. Ateikime į pagalbą mė-nesiniam žurnalui „Ateičiai“.

Žurnalą redaguoja: Kazys Am-brozaitis, Aldona Bauzinskaitė ir Antanas Sabaliauskas. Redakci-jos ir Administracijos adresas: „Ateitis“, 417 Grand St., Brook-lyn 11, N.Y. USA. Prenumeratos kaina — metams \$3.00.

Pr. Alšėnas.

Šventieji metai baigiasi

Kūčiose baigiasi Šventieji — jubiliejiniai metai. Popiežius jau paskyrė kardinolus-legatus, kurie uždarys didžiųjų bazilikų duris. Šv. Petro ir Povilo bazilikoje didžiškais duris užantspaudos pats popiežius.

Anglikonai pas popiežių

Anglikonų Bažnyčių Unijos Taryba, kuriai priklauso 1400 ne-katalikų dvasininkų, paskelbė ši-tokį pranešimą:

„Šiomis dienomis iš Romos grį-žo du anglikonų dvasininkai bu-vę ten kaip anglikonų delegatai Bažnyčių Vienybės Savaitės iš-kilmėse. Specialioje audiencij-oje jie perdavė popiežiui 1400 ne-katalikų britų dvasininkų linke-jimus ir užtikrino esą pasiryžę ir toliau bendradarbiauti Baž-nyčių sąjungimo reikale. Popie-žius britų delegatus priėmė labai maloniai ir jų Bažnyčių suveni-jimo darbai suteikė palaimi-nimą. Delegatai Romoje, tiek dvasiškai, tiek pasauliečių sluoks-niuose, su kuriais tik susidūrė, sutiko didelį nuosirdumą“.

Atsiprašom

Praeitame „T2“ Nr. 3 psl. su-keistos dviejų straipsnių antraš-tės: „Calomiris nuotykiškai šaltas dušas“ ir „Ar Bao Day Prancūzų pastumdėlis?“.

Dėl šios techniškos klaidos re-dakcija skaitytojus atsiprašo.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga

sveikiname Bendrovės šerėninkus ir visus esamuosius ir būsimuosius klientus.

★
Spaudos Bendrovė "Žiburiai"
941 Dundas St. W. Toronto

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1951 Metų proga

linki daug laimės ir pasisekimo savo mieliems lankytojams

"PARK RESTAURANT"

Su pagarba sav. A. Šmigelskis,
1002 Dundas St. W., Toronto

Linksmų švenčių

visiems savo klientams linki

LUNA Foto studija

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO, TEL. PL. 5717

Nuoširdžiai sveikindamas mielus tautiečius Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga,

"TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS KIOSKOS

kviečia ir ateinančiais metais kreiptis į jį visais lietuviškos spaudos reikalais.

Mieluosius savo klientus lietuvius

KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ — 1951 m. — proga sveikina
ir jiems geriausių linkėjimų siunčia

A. Garbenis
"LAFAYETTE TUDIO", 2182 Dundas
St. W., Toronto, Ont.

Kūčios ir Kalėdos Lietuvoje

(Atkelta iš 3 psl.)

geri žmonės būna namie. Jei kūčių vakarą kas ateina, tai tą laiką raganai, norintys piktą padaryti (Vabalninkas). Kūčių vakarą rūkydavo gyvulių devindrekių, kad raganos jiems ko nepadarytų. Devindrekis — tai juoda šaknis, kurią moterys nešioja po kaklu, kad raganos jų nepagadintų (Saločiai).

Per Kalėdas, ypač Kalėdų naktį, kai visokios nežemiškos jėgos pabunda ir įgauna galios, ta proga pasinaudoja ir žmogus nors kiek pažvelgti į ateitį. Kaip visos didžiosios šventės, taip ir Kalėdos yra orakulų laikas.

Valgant kūčias lemia iš šešėlio — jei šešelis panašus į karstą, žmogus mirs, jei šešelis "be kaklo" nesulauks kitų kūčių — mirsiš (Vėlis, Kupiškis). Jei svetimas žmogus nuogas žiūri kūčių vakarą pro duris, tai jis mažiausiai kitą dieną laimės ir nelaimės (Viešintos). Pakūčiavę traukia sienę. Kuris ilgą ištraukia — ilgiai gyvens, kuris trumpą — tuoj mirs (Joniškėlis). Kūčias valgant nežinodamas traukia iš po staltiesės sienę ir matuoja gniaužtėmis. Kiek gniaužčių išsiteks, tiek dešimčių metų dar gyvens (Spirakiai). Kūčių vakarą klety ant stalo uždega žvakę. Dvyliką valandą eina pro raktą skylutę pasižiūrėti: ką pamatysi, tas ir atsitiks (Ancišiai). Pavalgius kūčias reikia eiti į kitą kambarį ir pro kojas žiūrėti į veidrodį. Ten pamatysi savo ateitį (Krekenava). Vakarą paima gabalėlį švino arba vaško ir, jį sutirpinę, pila į šaltą vandenį. Paskum vandenį išpila, gauna šokių tokį pavaldį ir iš jo ateitį spėja. Pav., jei gaunasi tarsi šautuvas — sauks kariuomenė, vaikas — vaiko susilauks, arklys — pasidarys turtingas, žiedas — ištekes arba ves.

Jaunimo mintys kūčių vakarą

gal daugiausia nuklysta į jų planuojamą ateitį. "Orakulas" savo patarimais čia gana nešykštus. Vakarą mergaitės išneša pelenus ir žiūri, iš kurios pusės pučia vėjas. Iš ten bus piršliai (Vabalninkas). Vakarą išėjusios į kiemą mergaitės žiūri, į kur pučia vėjas — tenai nutekės, iš kur šūnys loja — iš ten bus piršliai (Šimonys). Apkabina rankom kiek apima baslių (tuinų, štakietų) ir skaito: naslys, baslys... Jei pasakutinis bus "naslys" — gaus našlį, jei baslys — berną (Vėlis). Mergaitės ieško šarkos ir žiūri kurion pusę ji bus atsigrižusi. Antrą Kalėdų dieną laukia iš ten piršlių. Jei šarka tūpia ramiai, tiesiai — jaunasis bus lėtas, o jei kraipo uodegą į šalį — bus smaragdus, drąsus (Joniškėlis). Vaigant paskutinį kpsnelį reikia pusę kpsnelio nukęsti, o kitą pusę įsieti į rankovę. Tik kad niekas nepamatytų. Tą vakarą daugiau nieko nekalbėti ir eiti gulti. Ką sapnuosi, kas paduos gerti, tas bus tavo (Kupiškis). Pavalgius kūčias nusautia kojas ir tris kartus apibėgti apie trobą. Jei sutiksi vyrą, tai ištekesi, jei moterį — ne (Naujamiestis). Vakarą suleidžia visas vištas į pečių. Paskui po vieng traukia, lesina ir girdo. Jei višta pirma lesa, tai vyras bus ne girtuoklis, jei geria — bus girtuoklis (Viešintos). Kūčių vakarą merginos gula išpintomis kasomis. Kas sapne supins, už to ištekes (Kupiškis). Eidamos gulti mergaitės šluoja trobą. Šluodamos eina atbulos iki lovos. Prišlavusios iki lovos, meta šluotą ir nežinodamos į ją atsigula. Naktį prisipnuoja būsimas vyras (Rozalimas).

Bet ne vien tik savo likimu žmogus susirūpinęs: jam ne mažiau rūpi ir koks bus ateinančių metų derlius, koks oras, kaip seksis su gyvuliais ir pan. "Orakulas" ir čia pasitarnauja. Kūčios

išvirtus žirnius sunkdavę per ruginius šiaudus. Paskum sumaišę juos su tais šiaudais aprišdavo obelis. Pavasarį jos geriau žydėdavusios ir daugiau vaisių duodavusios (Saločiai). Jei kūčių vakarą sninga dideliais gabalais, tai avys ves daug eriučių ir jie visi gerai augs (Viešintos). Kad avys po du eriučių vestų, kūčių vakarą geria po du stiklų alaus ir dviese eina per sodžius. Kad avys eriučius mylėtų, vyras muša į kūčių vakarą kepure (Joniškėlis). Kad Dievas sergėtų laukus, ir kad avys po du eriučių vestų, kūčiose reikia išgerti 2 stiklų alaus (Vabalninkas). Kūčių vakarą šeimininkas ištraukia šiaudą iš stogo ir žiūri: jei varpa yra, tai bus derlingi metai, jei be varpos, rugiai blogai derės (Pasvalys). Nuėmę nuo stalo kūčių sienę žiūri, kokių grūdų liko ant stalo. Mat, kiti metai tie jį jį geriausiai derės (Ramygala). Jei kūčių vakarą dangus žvaigždėtas, gerai vištos dės ir gyvuliai gerai augs (Pagiriai). Kad bites vasarą eitų į darbą, kūčiose neturtingiems neša alaus (Joniškėlis). Kūčių vakarą bitininkams reikia pasidalyti medumi, tai jų bites dar daugiau priėš medaus. Kūčių vakarą dainuoja: "Nebūk skūpus, bitininkai, atnešk kūčių vakarėliu nors stiklinelę" (Vabalninkas). Kūčių vakarą reikia tris kartus pakloti bites, tai daugiau spiečių leis (Ramygala). Jei kūčiose sninga, bus geri metai ir bites gerai spiesis (Kupiškis).

Visų tų nežemiškų jėgų "galybė" nesibaigia Kalėdų naktį — "orakulas" neužslenčia, o veikia ir per pačias Kalėdas, ir per Naujus Metus, ir per Tris Karalius. Bet nei žmonės, nei jis nieko naujo nebeišgalvoja, taigi tų dienų burtai yra tik kūčių vakaro tęsinys.

Juozas Lingis.

Lietuvybės sargyboje

(Iš baigiamos spausdinti knygutės "PLB Kelio")

Atskira plyta yra nereikšmingas daiktas. Tačiau tam tikra tvarka surikiuotos ir tvirtai cementu sujungtos plytos sudaro patvarų pastatą. Tą patį galima pasakyti ir apie pasaulį: pasisklidusius lietuvius. Kiekvienas lietuvis yra lietuviškoji plyta. Tačiau, kol lietuvis su lietuviu neįjungia lietuvių bendruomenės organai, tol tokie lietuvių tarsi palaidų plytų krūva, iš kurios kiekvienas prašalaitis gali naudotis. Tik tada, kai visų kraštų visi lietuvių bus surikiuoti atitinkama tvarka į savosios bendruomenės patvarų pastatą, iš palaidų lietuviškų plytų krūvos turėsime pasistatytį savąjį lietuvių tvirtovę.

VLIKas, kovodamas dėl Lietuvos išlaisvinimo, kovodamas su bolševikų okupuotoje Lietuvoje sistematingai masiniu būdu vykdomu lietuvių naikinimu, negalėjo nesusirūpinti ir tais lietuvių, kurie šiuo "geležinės uždangos" įvairiose kraštuose įsikūrę. Retas tarsi pasaulio kraštas, kuriame nerastume lietuvių. Vieni jų yra senai Lietuvoje palikę, antri, jau svetur gimę ir augę, dažnu atveju Lietuvos nė nematę, treti dėl bolševikinės okupacijos II-jo Pasaulinio karo eigoje iš Lietuvos pasitraukę. Jie visi yra lietuviškosios plytos. Kad jų nepačiūptų svetimų kraštų mūrininkai saviems reikams, bet kad jos būtų išlaikytos naudingos lietuvių tautai, teko

imtis apsaugos priemonių. Jos ilgai svarstytos, diskutuotos, pagaliau 1949 m. birželio 14 d. priimtos. Jas sudaro Lietuvių Charta ir laikinieji Pasaulio Lietuvių Benruomenės santvarkos nuostatai.

Lietuvių Charta — tai lyg įpareigojimai kiekvieno lietuvių sąžinei, lyg kelio rodyklė plačiuose pasaulio keliuose išlaikytiems broliams rodanti vienintelią teisingą kryptį į savo senolių ir savo tėvų, į savo pačių tautos židini.

Laikinieji Pasaulio Lietuvių Benruomenės santvarkos nuostatai — tai lyg pamatas kiekvieno krašto lietuviams pasistatyti savosios bendruomenės pastatui, savosios bendruomenės organams sudaryti.

Metams praėjus džiugu konstatuoti, kad pasaulio lietuvių bendruomenės organizacinėje statyboje padaryta didelė pažanga. Jau daugur vietoje palaidų lietuviškų plytų turime išbaigtą lietuvių bendruomenės organizaciją. Tiesa, nevisuose kraštuose lietuvių per tuos metus yra spėję sudaryti savąjį bendruomenės organus. Kai kur tam kliudė įprastinis žmonių konservatyvumas, naujovės baimė ir pasitenkinimas tuo, kas yra. Tačiau tai, kas pasiekta, yra tikra garantija, kad ir tų kraštų lietuvių, kurie iki šiol daugiau stebėtojai, pasivys tuos, kurie yra lietuvių benruom. organizavimo pionieriai.

Kiek S. Rusija turi aukso?

Šis klausimas suka galvas visiems laisvojo pasaulio finansininkams, o ypačingai JAV. Šioji misle pasidarė ypač aktuali nuo tada, kuomet pradėjo kursuoti gandai apie aukso kainos numatomą kritimą Europos rinkose.

Paskutiniu metu šį painų klausimą ėmė spręsti žurnalas "Finance Review", kuriame bendradarbiauja žymiosios pasaulio finansininkų ir bankininkų jėgos.

Iš vieno ta tema patalpinto straipsnio galima susidaryti šokių tokį vaizdą ir apie Sovietų Rusijos aukso atsargas.

Visiems gerai žinoma, jog Rusija, atsitverusi nuo laisvojo pasaulio "geležine uždanga", neįleidžia tuo reikalu jokių žinių, tačiau Vašingtono finansiniai sluoksniai tvirtina, jog Sovietų Rusijos aukso kasyklų gamyba, lyginant ją su 1920 m. padėtimi, 1950 m. buvo didesnė trimis ar net keturiais kartais.

Tokių būdu šiandieninė Sovietų Rusija aukso gamybos srityje stovinti antroje vietoje nuo turtingiausio pasaulio aukso Transvaalo — Pietų Afrikos Sąjungos. Stalinas aukso reikšmę labai gerai supranta ir šiam blizgančiam metalui skiria ypatingą reikšmę, nors esantį aukso kapitalistinio pasaulio rankose, jis vadina "judosiu ginklu".

Tas žiaurusis diktatorius labai gerai supranta, jog auksas yra patikimiausia priemonė siekti pasaulyje savo užsibrėžtų tikslų. Panašiomis mintimis Sovietų Rusijoj 1927 m. buvo parašyta knyga, užvardinta "Aukso frontas". Knygos autorius — Aleksander Serebrowsky, kuris ir šiuo metu Sovietų Sąjungoj užima žymią vietą.

Iš knygos sužinome, jog Sovietų Rusijoj esančios aukso kasyklos yra pionierių surastos. Ilgesnį laiką net diktatorius Stalinas leido iniciatoriams daryti kasinėjimus ir ekspedicijas po visą milžinišką kraštą, neva į tai nekreipdamas dėmesio ir netai kydamas aukso ieškotojams tokių diktatoriškų varžų, kokie tikomi visose kitose gyvenimo srityse. Deja, tai buvo jo gudrus manevras. Šiandien visos atidengtos aukso kasyklos yra tik valdžios žinioje, o Stalinas tam tikslui yra sudaręs specialų "aukso generalinį štabą", kuriam pirmininkauja minėtos knygos autorius.

Kiti štabo pareigūnai — yra patikimiausi Stalino batlaiziai ir komunistų partijos karšti nariai. Sovietų Rusijos aukso kasyklose nūdien dirba milijonai koncentracinių stovyklų kalinių. Darbo jėga Rusijoj buvo visą laiką pigi, tačiau šiuo metu — dar pigesnė. Gabalėlis juodos vandeningos duonos, dubenėlis pamazgas panašios sriubos ir kpsnelis gyvulinės žuvies "woblos" — tai darbininko kaina... O ko reikia darbininko produk-

tingumui ir jo jėgai pakeiti — visa tai priduria NKVD pareigūnai su būtiniais. Kasyklų rajonai yra Kazakstane, Jakucke, prie Uralo ir, gal produktingiausias iš jų, vadinamas Dalstroj rajonas, pietryčių Sibire.

Paskutiniaisiais metais Sovietų Rusija savame krašte iškasa kilmingųjų metalų tiek, kad jų bendra suma galinti siekti 100 milijonų frankų. Spėjimai, kiek Rusija šiandien turi aukso atsargų — dalinasi į dvi nuomones vieni teigia, jog tai galinti būti 1.000 milijonų frankų vertės, kiti — sustoja ties 700 milijonų skaitline, tačiau vienu ir kitu atveju tos sumos visdėlto yra fantastinės, sulyginus jas su turtingiausiu aukso atsargų savininku JAV, kurios disponuojančios aukso rezervu, vertu 5.000 milijonų frankų.

Tvirtinama, kad Sovietų Rusija nūdien papildo savo aukso rezervus grobdama auksą iš užimtųjų ir satelitinųjų valstybių. Ir tai nėra jokia paslaptis. 1947 m. JAV Finansų ministerijos raporte, rašytame Valstybės Departamentui, keliama mintis, jog praėjusiais metais pemsti pėdsakai apie 2.000 milijonų aukso, kurie "išgaravę" iš pasaulinės aukso rinkos tarytum kamparas...

Visiems yra žinoma, jog vakarų Europos kraštuose, įvairių misijų priedanga, darbuojasi gana gausūs skaičius įvairiausių sovietų agentūrų. Jos vadinasi nekalčiausiais varda: ekonominės, prekybinės ir kitokios misijos. Tai yra sovietinių šnipų liznaudojamas auksas. Taigi, Stalino rimčiausias šaltinis, kurį reikia pilti gryną auksą.

Oficialūs JAV sluoksniai yra patyrę, jog didelė dalis sovietinio aukso vežama ir Amerikon, kur jis tarnauja propagandos tikslams ir šnipų apmokejimui. O pervežimas to aukso — tai pogi painus dalykas. Jis nukeliauja Amerikon diplomatiniais paketais, atveža jo asmeniškai ir Višinskis, atvažiuodamas į JTO "svarbių tarptautinių reikalų" sprendži ir pan. Juk reikėjo gi šelpti "vargšą" Gubičiovą, reikia šelpti šimtus bei tūkstančius ir kitų... Be abejonės, ir mūsų bimboš tenka sovietiško aukso trupinių.

O Kremlius vyriausybei niekas nėra brangų, jeigu tai eina komunistų partijos sutvirtinimo sąskaiton ir pasaulio revoliucijos priartinimui. Juk šaltasis karas, o dabar — ir karštesniantis tarp Rytų ir Vakarų — taip pat reikalauja nemaža aukso, nes reikia nuolat keisti veikimo būdus, strategiją ir ieškoti naujų kelių. Tuo reikalu Maskva operuoja milžinišku aukso kapitalu, kuris jai veikia nieko nekaštuoja, išskyrus prakitą, kraują ir gyvybę savo krašto ir pavergtųjų sričių gyventojų.

Pr. Alšėnas.

Pionierių priešaky yra Vokietijos krašto lietuvių, kuriuos DP sąlygos įgalino jau nuo 1946 m. pradžios savosios bendruomenės organus sudaryti ir jiems reikšmingas įvairios pasaulio kraštus išskirusieji DP turi tapti tuo lietuvių veiksmu, kuris nebūtų tik vienkartinė injekcija senosios mūsų išėjimo tautinei dvasiai sustiprinti, bet kuris, kaip patyres tautinės bendruomenės pastato architektas visas lietuviškas plynas visuose pasaulio kampuose išbarstytas, rikiuotų tautinės bendruomenės organizacinį pastatą.

Kiekvienas lietuvis, kur jis būtų, savo kraujuje, savo sąmo-

neje nešiojasi lietuviškos židinio. Kad jis neužgestų, reikia tam tikro "kuro" ir atsidėjusių "kurentojų". "Kuru" gali būti lietuviškoji spauda, lietuviškoji mokykla, lietuviškoji šeima, lietuviškos pamaldos bažnyčioje. O to kuro organizatoriais ir nuolatiniiais lietuviškos židinio saugotojais—kriviais ir vaidilutėmis—yra ne kas kita, kaip to ar kito krašto lietuvių bendruomenės organai: susirinkimai, valdybos, seniūnai ir kt. Juo veikiau visų kraštų lietuvių šiuos bendruomeninius organus sudarys, juo daugiau bus pasitarnauta bendram mūsų tautos reikalui ir mūsų tėvynei Lietuvai.

Sveikiname visus mūsų klientus Šv. Kalėdų švenčių

proga ir linkime daug laimės ir džiaugsmo Naujuose

1951 metuose

Mėsos ir kolonialių prekių krautuvės

savininkai

911 Dundas St. W. Toronto

Maloniems svetainės "TULPĖ" lankytojams skaidrios

nuotaikos Šv. Kalėdose ir vilčių išsipildymo 1951 metais

linki

savininkai:

S. K. Grigaičiai

A. H. Stepaičiai

Linksmiausių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų

visiems "CENTRE" kino lankytojams linki

Walter Stern

CENTRE KINO

772 Dundas Street West, Toronto

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1951 metų proga

savo mieluosius klientus sveikina

PETRAS KAIRYS

Lithuanian Grocery

889 Dundas Str. W., Toronto, Ont.

Sveikiname su Šv. Kalėdomis ir linkime mieliems klientams linksmų 1951 Naujų Metų!

Lietuviškos krautuvės

Sav. KLEOPAS KAZLAUSKAS

1579 Dundas St. W., Tel. KE 6393

Toronto, Ont.

Geriausią linkėjimų savo klientams

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga

siunčia

BALTIC RESTORANAS

Savo mieluosius klientus

Šv. Kalėdų ir Naujųjų — 1951 — metų proga sveikinu,

linkėdamas sekmes

Jonas V. Margis, Phm. B.

"MARGIS DRUGS", 19 St. John's Road
(prieš 3131 Dundas W.) Toronto, Ont.

Savo mieluosius klientus

KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ proga

sveikinu, daug laimės ir sėkmės linkėdamas

C. Salmonaitis,

"DERBY MEN'S SHOP", 2576 Yonge

St., Toronto, Ont.

Kalėdinė dvasių nešantaika

Ramybė geroj valioj

Kalėdinė giesmė skamba du tonai — garbės ir ramybės. Jie udaro vieng sutartinę, ir tai yra langaus ir žemės, Dievo Visagalo ir žmogaus geravalio sutartinė.

Kalėdos atnešė naują derinį. Žmogus buvo visatos vainikas, os karalius, bet jis nebuvo Dievas. Dievas buvo visatos ir žmogaus Autorius, bet jis nebuvo žmogus. Kalėdos pagimdė Dievą žmogų. Žmogui buvo suteikta lieviškoji garbė, bet ji ir toliau liko dieviškoji, o ne žmogiškoji, avybė. Žmogiška yra šis garbės priimti ir jį grąžinti garbės Autoriui geros valios aukomis. Dieviškoji žymė yra ir ramybė — amžinoji ramybė. Ji išplaukia iš amžinosios Geros Valios. Atėjęs žemėn Dievas ir tapęs žmogumi, perteikė žmogui ir šią ramybę.

Buvęs visatos vainikas ir karalius — žmogus, dabar dalyvauja ir visatos Autoriaus — Dievo garbėje ir ramybėje. Jis pasidaro karalius ne tik žemesniajai prigimčiai — kūriniui, bet ir žemesniajai prigimties valiai — pikajai valiai. Dalyvaudamas Dievo garbėje, jis atsisako absoliučinės savo garbės. Prisiimdamas gerąjį Dievo valią, jis atsisako savosios blogos valios.

Pirmosios Kalėdos objektyviai kūrėjo Gerą Valį. Subjektyviai ji turėjo būti priimta laisvu su tikimu. Žmonijai buvo nurodyta pozityvi programa, bet ji slėpė savyje ir negatyvią kovą pikajai valiai — melui, klatai, neapykantai, naikinimui.

Garbė be ramybės

Kalėdų faktas skaudžiai pažeidė žmogaus ambiciją, linkusią į piktą. Žmogui buvo atimta tai, ko jis labiausiai siekė, be ko atrodė gyventi negali. Jis beveik lyjo netekti ramybės, negu išsižadėti jam priklausančios absoliučinės garbės. Garbė ir didybė buvo visos jo dinamikos ir kūrybos akstinai. Ji simbolizavo visus ligiولينius jo civilizacijos laimėjimus. Ką gi reiškė Babilono dangoraižiai, Egipto piramidės, svaiginančio grožio sumerų šventyklos, auksu žerį valdovų rūmai, graikų meno stebuklas akropolis? Žmogus turėjo kuo didžiuotis jau tada — prieškalėdiniiais laikais: Hamurabi kodeksu, Aleksandro žygiams, Homero ir Vergilijaus poezijai, Edipo skulptūromis, Sokrato ir Senekos filosofijai. Ramybė jam mažiausiai rūpėjo. Jis galvojo ir dirbo aistringai, be sako. Jis kūrė ir grovė, statė ir vėl naikino. Savo planams vykdyti jis telkėsi vergus, plukdė kraujuje ir ašarose ištisas gentis.

Dar nebuvo atėjusios pirmosios Kalėdos, kaip beveik visa senoji civilizacijos didybė buvo paženklinta ("Mane, Tekel, Phares"). Po to atėjo Hanibalas, Džingiskanas, dar po to Napoleonas, pagaliau Hitleris ir Stalinas... Garbė atiteko Piktai Valiai, tam septyngalviui naikinimo slibinui, papuoštam septynioms karališkais vainikais. Ir šitą "slibiną garbino visi žemės gyventojai, kurių vardų neįrašyta į gyvenimo knygą" (Apr. 13, 8).

Izaio, Egejaus, Vergilijaus ir daugybės kitų ilgesys naujos būties ir naujos žemės dar neišsipildė — net ligi dabar, po dviejų tūkstančių metų. Taikos Kunigaikščio laikai dar neįsiviešpatavo. Liūtas ir eriuksas, vanagas ir balandis dar negyvena šalia vienas kito. Ašaros ir kančios, dejonės ir skundai dar nesiliovė. Gera žmogaus valia atrodė esanti per daug paprasta, kad atspirtų sukurti ir kėsiai valiai. Ji vis dar tebėra sinonimas valios silpnos, klystančios ir klaidinančios, suvedžiojamos ir apgaunamos, sviruojančios ir besiblaškiančios. Piktai valia iškilniai švenčia savo "taikos" šventę — su eglėmis ir dovanomis, su šampano tostais ir gražiais žodžių linkėjimais. Erodinis klastos, melo, neapykantos, veidmainystės skeptras jaučiasi tvirtas, net priešmės kalėdines formas.

Piktai valia prieš gerąjį Nedangstant tiesos palyginimą, reikia pasakyti, kad pasaulio politikos dvasia yra saugiaušias piktos valios prieglobstis. Netiesi politikos dvasia yra priešiška dieviškajai dvasiai. Ji vėrčiasi tik penkiaais pojūčiais, neigia tikėjimą ir gerąją norą. Ji yra gynojo proto, žino-

jimo, patirties, įvykdytų faktų dvasia. Ji tenkinasi pažindama fizinių ir mechaninių žmogaus pajėgumų, ekonominių santykių, visuomeninių svorių ir skaičių. Ką šita dvasia turi bendra su gelminiu protu, su aukštesnio įžvalgumo galiomis, su tikėjimu ir apreiškimu, su aukštesne išmintimi?

Ši dvasia turi gilius šaknis žemesnėje žmogaus prigimtyje. Ji niekad nemiršta, ir yra žmonių, kurie niekad negali jos praeiti savyje. Jie lieka nepakeičiami gyvenimo empirikai, pozitivistai — visur, kokiose pozicijose jie bestovėtų. Ir jie užtrenkia duris bet kokiai įtakai, bandančiai Dievo dvasią įnešti į gyvenimą. Jie šios dvasios bijosi, ir ši baimė yra instinktyvi, organiška, pagrįsta psichologiniu priešingumu jų dvasiai.

Visi bandymai šią dvasią pakeisti yra sunkiai įmanomi. Tik pasiklausyk tono, isistebėk ir frazes ir žodžius, pastebėsi pragarišką, degantį pyktį! Kas gi tai, jei ne piktos pyktis, kad jam norima atimti iš rankų ginklas? Nereikia nė komunistų, kurių toną pergerai pažįstame — toną, kaip užmintos ant uodegos gyvates. Panašus tonas atsiliepia visur, kur tik taikliai pataikoma į piktą širdį.

Penki politikos pojūčiai atranda pavojų visur, kur tik Dievo dvasia egzistuoja, ugdoma, stiprinama. Ji yra akibūkstas piktai politikos dvasiai — bado jai akis, pastato ją nemalonių šviesoj. Politikos dvasia pasidaro matoma savo tamsoj, netiesumoje, klatoj. Ir kad ji nebūtų atskleista, reikia užpūsti altoriaus žvakes, bažnyčios žirandelius, Kalėdų šviesas ir Velykų paskalę. Tiesiai kovoti su Dievo dvasia neįmanoma, nes ką gali jai pasakyti tiesiai? Reikia gėsminti ją iš pasaly, gudriai ir klatingai. Reikia tą šviesą perstatyti kitoj "šviesoj".

Politikos dvasia — ta tipiškąjį piktąjį pasaulio dvasia nėra vientisa ir sutelkta apibrėžtose asmenyse ar institucijose. Ji yra piktos šaknis, išskaidyta kaip raugės plačioje pasaulio dirvoje. Ji kartais veisiasi net šventoriuje, ne tik politinių partijų kuluaruose. Tačiau šios piktos šaknys viena su kita puikiai susisiečia kažkuriuose punktuose ir veikia sutartinai. Jos nejučiomis susiblokuoja, nekalbant apie blokus, sudaromus planingai.

Geros valios apsisprendimo belaukiant

Kaloant apie kalėdinę dvasią, nėra galima aiškiai ir atvirai nepasmerkti piktos politinės dvasios. Ją pasmerkė pats Kristus savo įsikūnijimu. Ją pasmerkė jis vėliau fariziejų — tų tipiškų politikų veiksenoje.

Apgailėstaujame tų žmonių valią, nors jų, kaip žmonių nesmerkiame, bent tų, kurie šios dvasios pavertę iš jaunystės. Jie yra neįtikinami savo galvojime ir veikime, bent jų dauguma. Gali praręgti tik tie, kurie telkiasi apie juos nežinodami, suklaidinami. Pirmųjų gydymas yra bergėžias; jie yra Dievo dvasiai savotiškai daltonistai. Mes nesitikim jų atversti ir nenorim. Lygiai neįmanoma jokio malonumo apie juos rašyti. Bet kas nūnai rašoma, rašoma tiems, kurie turi geros valios. Jie temato, kur yra dvasių skirtumas. Jie težino, kuo grindžiama kova, prasidėjusi pirmosiomis Kalėdomis, — kova už siaurą ir aklą piktą dvasią, kuri yra Dievo dvasia, ir kova prieš siaurą ir aklą piktą dvasią, kuri yra žemo instinkto ir vėlinio dvasia.

Dievas laukia gerosios valios apsisprendimo veiklai. Geravalių ramybė negali būti pasyvi ramybė. Gera valia turi būti tokia pat veikli, kieta, nepalaužiama ir nesuklaidinama, kokia yra piktai valia. Maža garbė Dievui, isikūnijusiam, gimusiam, kentėjusiam ir prisikėlusiam, jeigu jo Kalėdos paliks ir toliau tik graži tradicijų ir trafaretinių linkėjimų diena.

Stasys Yla.

Emigrantų globėja

Šventasis Tėvas apaštališkąjį Breve Švč. Širdies misijonierių moterų vienatolyno įkūrėją šv. Prancišką Cobrinį paskyrė emigrantų išeivių globėja, nes ir gyvendama ji su visu savo ordinu daug veikė emigrantams globoti.

Nuostabūs laikrodis

VYT. TAMULAITIS

Aukštame miesto bokšte, remiančiame dangų, kabojo didelis laikrodis. Šimtus metų ištikėję ten savo plienine širdimi, nešdamas sutemų valandas amžių paslaptin. Daug skambių pavasarių nutildė senojo laikrodžio dūžiai ir užmerkė akis ne vienai audrų išplaktai dienai. Bėgo nepailsdama jo juodoji rodyklė savo užburtuoju ratu, kur nematomuose ženkluose geso žvaigždės, klupo žmonės, dilo prarastoji buitis... Ar tai buvo gegužės spindintis saulėlydis, ar žaibai raizė dangaus skliautą, ramia ir ta pacia šypsena senasis laikrodis žvelgė į purviną miesto aikštę lydėdamas savo tikėjimų kiekvieno gyvyto žingsnius.

Nykus stovėjo bokštas kartą viduryje tamsios nakties. Ramybė, kuri buvo apglubusi pavargusių žemę, nepasiekė tik senojo laikrodžio geležinės širdies. Jis tiksliai, nepailsdamas skaičiavo prabėgančias gyvenimo valandas, kurias likimas buvo paženklinęs amžinojo laiko tyloje.

Staiga sunkus, mirtinas metalo dūžis išsiveržė iš laikrodžio širdies. Vieną, antrą ir trečią kartą nuaidėjo tolima, skaičiuodama ligi dvilikos. Ir kai dūžiai nutilo, išmušęs paskutinę vidurnakčio valandą, nematoma ranka palietė juodąjį laikrodžio rodyklę ir ledinis balsas ištare:

— Sustok!

Nusigando senelis laikrodis. Ir skausmui ir laimei buvęs lygiai ramus, dabar jo veidas pabalo, ir geležinės, besišypsiančios lūpos ėmė virpėti. Niekas ligi šiol nebuvo prabilęs į jį, nors tiek metų, kasdien, žmonės žvelgė į bokštą, kur laiko ranka jiems raizgė ir pynė kelius. Netikėdamas tuo, ką išgirdo, senelis laikrodis dairėsi nakties tamsoje, jausdamas ilstančią širdį.

— Kas tu? — paklausė jis, žvelgdamas į naktį.

— Aš balsas tylos, — atsakė jam šaltosios lūpos. — Atėjau nutildyti tave, kaip paklydusį ir aklą šiuose saulės takuose...

— Bet aš juk buvau tikslus ir teisingas, — sušuko senasis bokšto laikrodis.

— Ne viskas, kas teisinga yra kilnu, — atsakė jam balsas. — Ir ne viskas, kas plaukia iš gėlmės yra meile. Tavo gi širdis buvo geležinė ir už tai kurčia. Tavo akys ne kartą nedegė ilgesio kaitriojo ugnis ir už tai tu aklas.

Vankoviczius įklimpo

Šiuo metu po Kanadą važinėja su paskaitomis žinomas lenkų rašytojas ir žurnalistas M. Vankovicz. Tarp kitko, jis yra sūnus Gudijos bajoro, jo motina iš Babtų apylinkės. Ten jis praleido savo vaikystę ir dar pusėtinai moka kalbėti lietuviškai, o akcentas visai gražus. Atsimena ir keletą liaudies dainelių.

Pastaruoju metu Vankoviczius nemaloniai įklimpo, išsišokęs prieš generolą Clark, buvusį vadą JAV 5 arm., karo metu operavusios Italijoje greta britų 3 armijos, vadovautos gen. Montgomery, kurios sudėtyje buvo ir lenkų Anderso korpas. Generolas Clark neseniai paskelbė savo karo meto atsiminimus, pavadintus "Culculated Risk". Jų santrauka buvo išspausdinta žurnale "Life". Paskaitęs tą santrauką, Vankoviczius pasijuto įžeistas, kad gen. Clark nei vienu žodžiu neprisimena dalyvavusių Italijos operacijose lenkų, ypač prie Monte Cassino, apie kurias Vankovicz yra parašęs net 3 t. knygas. Jis tuojuo parašė laisvą Kanados generalgubernat. Aleksanderiui, kurio komandai lenkų korpus priklausė, apeliuodamas dėl jiems padarytos skriaudos. General gubernatorius atsakė, kad Clark knygos dar neskaitęs, bet paliudijo, kad jis pats lenkų nuopelnus labai vertinęs. Visa tai buvo paskelbta spaudoje ir, galimas dalykas, pasiekė net gen. Clark. Bet pasirodo, kad lenkai neminimi tik žurnalo santraukoje, o pačioje knygoje Clark apie juos plačiai rašo, nors jie ir nebuvo jo armijos sudėtyje. Dėl to dabar Vankovicziui nedrauginieji lenkai iš jo šaiposi ir primena kadaise pasakytus žeromskio žodžius: "Daugiau lenkų sugeba rašyti, negu skaityti!"

Tu niekada nežinojai, iš ko yra sudėta gyvenimo valanda, kurią vienodais ir skambiais dūžiais palydėdavai vidurnakčių tyloje.

— Bet juk aš nemelavau, — sušuko laikrodis. — Mano juodoji rodyklė nepermaldausiai slinko į priekį, paversdama viską į dulkes, kaip įsakė man likimas... Aš sąžiningai rinkau džiaugsmo ir kančios sekundes, parodydamas gyviesiems jų stiklinį trapumą.

— Taip, tu parodei jų trapumą, bet neparodei jų prasmės alkanėje buityje, — atsakė balsas. — Tu rodei laiką tiksliai, bet būdamas bejausmis, tu nesupratai jo. Ar tu žinai, kurios valandos buvo laimingos ir kurios kenčiančios?

Senelio laikrodžio kaktą, išplakta vėjų ir audros, po šių žodžių aprasoją prakaitu. Bet jis nieko neatsakė.

— Lygiai vienodas tu buvai, — kalbėjo balsas, — kai tavo rodyklė nešėsi alkaną dieną. Lygiai ramiai tu šypsojaisi, kai tavo rankos gruode sušalo pėmojį pavasario blezingėlė, plasniojanti ant verkiandios žemės veido. Ir tavo bejausmis

B. BRAZDZIONIS

ARTOJŲ MALDA KALĖDŲ KRISTUI

Juoda naktis. O žemė balta, balta...

Nuo Mūšos lik Šešupės spindi žvaigždės.

Pro naktį didelę, pro juodą ir pro šaltą

Is tolimų skliautų šviesi giesmė aidai.

Ir klausio jos laukai, kalnai ir kloniai,

Ir girių gėlmės jį kaip ryto gandą girdi,

Ir iš pilkų, beprasmiškų dienų kelionės

Giesmės aidan pabudę šaukia širdys — — —

— Mes be Tavęs, Kalėdų Kristau, pūgę,

Mes be Tavęs tiek metų žiemą šalom, —

Tegu paliaus čia šiaurės vėtrės stūgaut,

Tegris pavasaris ir mūsų vargo šalį...

Kalėdų Kristau, laimink mūsų pirmą vagę,

Palaimink grūdę, kritusį į juodą žemę,

Te Tau, kaip žvaigždės, prakaito lašai mūsų dega,

Te iš Tavęs aushinės varpos derlių semia.

Palaimink protėvių kapų kalnelį šventą,

Ir naštą knygnešių, ir išstremtųjų kančių,

Ir amžių palikimo didį testamentą,

Ir kruvinas rankas nuo darbo ir nuo pančių...

Palaimink, Kristau, jauną žalią gojų,

Ir pagriovelio baltąją ramunę,

Ir baudžiavoj parpuolusį artoją,

Ir amžių amžiais gyvą panemunę!

Palaimink, Kristau, dobilo atolę,

Gera ranka paglostyk kviečio varpą brandžią,

Pjūties gubų ledai teneužpuola,

Ir iš pastogės nebaidyk baltų balandžių...

Palaimink, Kristau, mūsų žiemkenčių seją,

Ir duonos daigo te piktą šalną nešaldo,

Sodybas saugok nuo pagairių ir nuo vėjo, —

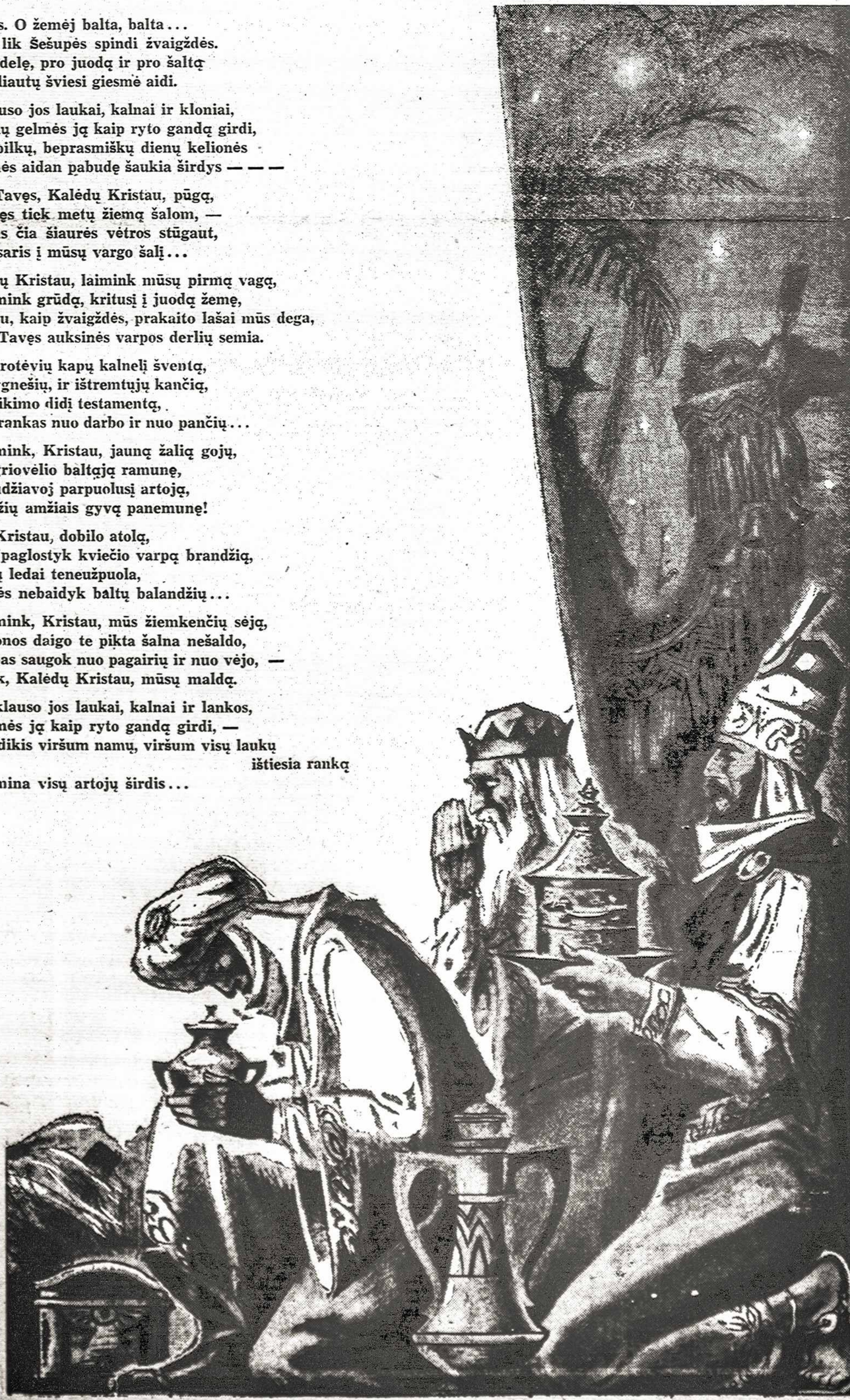
Išgirs, Kalėdų Kristau, mūsų maldą.

— — — Ir klausio jos laukai, kalnai ir lankos,

Ir girių gėlmės jį kaip ryto gandą girdi, —

Ir Dievo Kūdikis viršum namų, viršum visų laukų

Ir tyliai laimina visų artojų širdis...

Visiems ateitininkams,—ėms

Sveikindami Jus Kristaus Gimimo šventės ir Naujųjų Metų proga, pirmoje eilėje prisimename mūsų brolius ir seses Lietuvoje.

Kaip gražių žodžių mes beieškotume, jaustumėmės bejėgiai atvaizduoti jų aukos kilnumą, jų ryžtingumo grožį. Jie, kurie savo gyvybe liudija ištikimybę savo tikėjimui, savo tautai anapus Geležinės Uždangos, klausdami žvelgia į mus, ką padarys laisvei išlaikyti ir apsaugoti tie, kurie gyvena laisvajame pasaulyje.

Laikmečio didingumas mus, esančius šioje uždangos pusėje, įpareigoja parodyti heroizmo, savo darbais ir pasiaukojimu re-

miant didžiuosiu krikščionybės idealus, aktyviai dalyvaujant kovoje už savo tautos gyvybės išlaikymą. Istorijs su pasididžiavimu minės darbus tų, kurie šiame mūsų tautos pavojuje ir viso pasaulio kultūros krizėje nesuklups ir nesitrauks iš kovos fronto, kuriame kautis žmogiškasis krikščionio kilnumas įpareigoja. Kristaus užgimimo šventė suteikia vilties ir tvirtumo kovojojančiam, teįiebia ryžtingumu svyruojantį.

Ateitininkų Federacijos

Vyriausioji Valdyba

Cleveland, Ohio, JAV
1950 metų Kalėdos.

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖJE ir NAUJUOSE

1951 METUOSE

sveikiname Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos Dvasios Vadus, nares ir visas Katalikes moteris pasiilkusias tėvynėje bei išsiblaškusias plačiuose pasaulio kontinentuose.

Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Dr-jos
Centro Valdyba.

Visus Kanados Lietuvius

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga nuoširdžiai sveikina ir nepalaužiamo tikėjimo ir Lietuvos laisvę, lydimos darbais, linki

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

IŠ PLATAUS PASAULIO

Ir Irakas prieš Britus

Pokariniam laikotarpy D. Britanija nuolat klampioja po bėdas. Štai dar taip neseniai, Egiptas pasipurtė ir reikalauja panaikinti sutartį, leidžiančią britams Egipto teritorijoje turėti savo karines bazes. Vykstant Egipto užsienių r. ministeriui Londoną tartis su Bevinu, Kaire buvo paskelbta, kad sutartis bus panaikinta — vistik ar britai sutiks ar ne.

Štai dabar nauja bėda. Irako premjeras Nuri Es Said Paša pareiškė, kad Irako sutartis su D. Britanija yra per sena ir neatsižvelgianti tarptautinės padėties raidai, o svarbiausia JTO principams, pagal kuriuos ir didelės ir mažos tautos gali gyventi greta viena kitos kaip lygios. Dėlto tai ir Irako santykiai su D. Britanija turi būti paremti lygybe ir atitiktį Irako tautiniams siekiams. O bet kokios svetimos valstybės laikymas karinių bazių Irake esąs nesuderinamas su jo suvereniteto teisėmis. Kadangi britai Irake turi karinę bazę Habanija aerodrome prie Bagdado, tai pareiškimas, beabejio, ne kam kitam taikomas.

Paleis kardinolą Mindszentį

Pastaruoju metu pradėjo sklįsti gandai, kad kardinolas Mindszentis netrukus bus paleistas iš kalėjimo arba, tikriausiai, Svabhegy vilos, kurioje jis, dabar laikomas dėl ligos. Jo sveikata esanti taip pablogėjusi, kad mažai besąs vilos, kad be pasveikimo Maskva ir Vengrijos komunistinė valdžia nenorinti, kad jis mirytų kalėjime. Kaip tik būsių įsitikinta, kad jis ilgai nebegyvens, būsių paleistas.

— Worcester. — Čia laukiama netrukus atvykstant 3 JAV priešlektuvinės tarnybos batalionų.

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga

nuoširdžiai sveikinu savo klientus.

Jonas Jotautas

LIETUVIŠKA KIRPYKLA
922½ Dundas St. W., Toronto

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga

nuoširdžiai sveikinu savo klientus lietuvius.

John Kudlowski

LAIKRODININKAS
932 Dundas St. W., Toronto

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

ATEITIS

ATEITYJE rašo žymiausi mūsų literatai, visuomenininkai bei mokslininkai, tačiau ATEITYJE turi progą pasireikšti ir jaunos jėgos — pats jaunimas su savo kūryba.

ATEITIES prenumerata metams 3 dol. Garbės prenumerata 10 dol. Užsieny — pagal dolerio kursą.

ATEITIES redakcijos ir administracijos adresas:

"ATEITIS" 417 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. USA

Tabako ūkiai pardavimui

Turiu naują srašą įvairių ūkių su mažais "cash" įnašais nuo \$4.000

CHARLES POCIUS INSURANCE AND
REAL ESTATE BROKER

Tillsonburg, Ont. Telefonas 329 J.

Art Handicrafts — Walter Koppel

609 YONGE ST. TORONTO. Telefonas PR 4596
Savininkai — estai. Atidaryta nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

Čia parduodami:

- meniškai ranka išpuošti odos išdirbiniai
- sidabro ir aukso meniškai išdirbiniai
- keramikos ir porcelano išdirbiniai
- meniškai išpaušyti ir išdegti medžio drožiniai
- audiniai ir mezginiai
- europietiški baldai ir tt.

Priiman: užsakymai pagal jūsų asmenišką pageidavimą

Siūlo tartis dėl Austrijos

Tuo pat metu, kai vakariečiai diplomatai ruošė atsakymą Maskvai dėl pasiūlymo 4 didiesiems susitikti apsaugoti Vokietijos reikalus, kai šie rašė sutinkant kalbėtis, jei kartu bus apimti ne vien tie, bet ir visuma Europos reikalų, o ypač Austrijos okupacijos užbaigimo reikalas, Maskva prisitūpė kitą notą, kurioje siūlo susitikti ir tartis Austrijos klausimu.

Laiškų kontrolė Lenkijoje

Pagal įstatymus Lenkijoje iki šiol laiškų kontrolės nebuvo ir su užsieniais buvo galima susirašinėti visai laisvai. Dabar, kartu su valiutos reforma nuo lapkričio 11 d. įvesta ir užsienius siunčiamų laiškų kontrolė. Kiekvienas, užsienį siunčiamas laiškas turi būti nemetamas į pašto dėžutę, bet atnešamas į pašto įteikiamas į rankas valdininkui neužklijuotas. Laiškai į užsienį, kurie bus įmesti į pašto dėžutę, bus grąžinami siuntėjui, o jei jo adreso nebūtų — naikinami.

Iš tikrųjų tai nenaujas reiškinys, nes ir anksčiau iš Lenkijos siunčiami laišakai būdavo kontroliuojami ir paprastai gaunami su štampu, kad devizų kontrolė atliktą. Dabar gyventojai bėgsta, kad asmeniškai pasirodę pašte siuntėjai bus saugomo registruojami, kaip žmonės palaiškų ryšius su užsieniu.

— Naujorkas. — Naujorko civilių apsaugos tarnybos viršininkas paskelbė instrukciją, kaip elgtis atominio puolimo metu esant namie, darbe, gatvėje ir vaikams mokykloje.

— Dublin. — Airių katalikai ruošiasi Dubline įkurti Kardinolo Newman vardo katalikišką universitetą. Tam reikės 4 mil. svarų sterlingų.

Ruošėsi pabėgti

Prahoje suimtas ir išsiųstas Varšuvą Lenkijos atstovybės Austrijoje antrasis sekretorius J. Filipovicz, kaltinamas planavęs pabėgti. Jis pavadęs atsotovybės sargui sužinoti, kiek kaštuoja kelionė laivu į Australiją. Sargas apie tai prasiaręs pripačijos užbaigimo reikalas, Maskva prisitūpė kitą notą, kurioje siūlo susitikti ir tartis Austrijos klausimu.

Ilse Koch pamišo

Pagarsėjusios Ilse Koch byla Augsburgėje pertraukta, nes ji pradėjo rodyti pamišimo ženklus. Priepuoliai prasidėjo teismo posėdžio metu, kai bent keli nauji liudininkai palidiję, kad ji tikrai naudojusi kacete nužudytų žmonių odą knygom įrišti, abazūrams ir pan. Iki tol viską neigusi, visus vadinusi melagiais, priepuolio metu ji staiga pradėjo šaukti "Aš kalta!... Aš nusi-deję!..." Ji pasiūsta į psichiatrinę ligoninę.

Pavojinga opera

Sako Čekoslovakijoje uždrausta statyti operą "Aida". Ir tai dėl linksmos istorijos.

Per vieną pastatymą paskutini veiksmo metu, kai Radames iš rūšies paklausė:

— Aida, kur tu? kažkas iš publiks atsakė: "Politgramatos kursuose mokausi Stalino biografijos". Kilo juokas, užsitęsė iki operos pabaigos. Ir vėliau operą statant ši scena nepraeidavo ramiai.

Į keistus kelius suka IRO

Paskutiniame IRO plenumo posėdyje Ženevoje nutarta globos teises suteikti tremtiniais Vokietiją atvykusiems iki 1950 m. spalio 1 d., bet tik tiems, kurie tinka emigracijai. Tuo būdu IRO virsta įstaiga, kuri parūpina kraštams imigrantų, nuveža juos, bet nenori globoti vargštančių, atseit, atsisako tikslu, kuriam ji sukurta. Esą IRO žinanti, kur įkurdinti dar 200.000 tremtinių, bet nebegalinti rasti reikiamo skaičiaus kandidatų. Dėl to ir esąs praplečiamas globojamųjų skaičius.

— Hongkongas. — Gerai informuoti slouksniai praneša, kad prieš pat kinų puolimą Korėjoje Maotsetungas, lydimas Š. Korėjos premjero ir Mongolijos komunistų partijos gen. sekretoriaus, lankėsi Maskvoje.

HOLLYWOOD CLOTHING

Nauji ir dėvėti vyriški žieminiai PALTAI .....\$5-\$50
Vyriškos SKRYBĖLĖS po \$5
Pasirinkimas iš 8 spalvų

500 dėvėtų ir naujų kostiumų specialus išpardavimas nuo \$ 8 ligi \$ 40

270 Queen St. W.
(prie Beverly) Toronto

— PAUPLIS REALTY —

Jeigu norite įsigyti Manitobos ir Saskačevano provincijose viešbutį, namus ar farmą kreipkitės į Pauplio nejudomo turto agentūrą Winnipeg, Main St. 818. Tel. 55353.

SHIFF'S

VALYMAS — PROSAVIMAS — PATAISYMAS — Kalbame lietuviškai
909 Dundas St. West. Toronto
Telefonas ELgin 0649

NESIGALĖSI,

jei pasitarsi prieš pasirašydami namų pirkimo—pardavimo dokumentus

Dr. SERGAUTIS vertėjas tarpininkaujantis įvairiose įstatuose, padeda sutvarkyti imigracijos reikalus, daro vertimus.
Kreipitis 9-3 val. p.p.
9 Irene Ave. Toronto. LO 3585

Kas bus JAV prezidentu

Jau dabar svarstoma, kas bus Trumano įpėdiniu Baltuosiuose rūmuose. Respublikonai tikisi juos 1952 m. rinkimuose laimėti, bet kandidatas jų dar nėra aiškus. Dewey yra pareiškęs, kad savo kandidatūros nebestatys, nes jam pakanka ir anksčiau pasiektų pergalės. Kalbama apie senatorių Taft, kurio ir tėvas buvo prezidentu, kuris Ohio senatoriaus vietą pajėgė laimėti, nors prieš jį buvo labai nusistatę darbininkų unijos. Toliau labai rimtu kandidatu laikomas jau trečią kartą išrinktas Kalifornijos gubernatoriumi Warren, pastaruosiuose rinkimuose nugalėjęs James Rooseveltą. Jis jau labiau tikėtis, kad išaugs gyventojų skaičiui, Kaliforniją 1952 m. siųs jau nebe 23, bet net 32 rinkėjus.

Demokratų kandidatas taip pat neaiškus. Atrodo, kad ir jis pats vargu ar nebus pavargęs nuo tos naštos, ypač dabar po pasiekimo pasidarys veik kalnų saugumo agentu, o be to, ir partijoje jam prikiama, kad atstumęs rinkėjus užsispyrusiai palaikydami Achesoną ir žemės ūkio sekretorių Brannan, prieš kurį yra aiškiai nusistatę pietinės valstybės. Manoma, kad dėl to buvo netekta daug balsų pastaruose rinkimuose. Iš demokratų daugiausia šansų turi, berods, Illinois sen. Paul Douglas, vadinamas geriausiu pastarojo ketvirtio amžiaus senatoriu, kuris nepasiduoda net partijos vadovybei, o visada lieka savarankiškas. Dėl to partija, žinoma, gali svyruoti. Be to, dar minimas Marshallio plano šefas Hoffman. Bet jis ištikrųjų yra respublikonas, nors kaip pareigūnas dabar ištikimas demokratams.

Eisenhowerio, respublikonai jau nebemano statyti, nors jo vardas ir populiarus.

— Londonas. — Abi princesės pareiškė norėtų aplankyti Kanadą. Kada tai turėtų būti, nepasakė.

KANADOS ŽINIOS

St. Laurent vyks į Europą

Kanada gyvai įsitraukė į pasaulio politikos žaidimą. Visa eile Kanados atstovų šių metų gale ir sekančių pradžioje dalyvaus tarptautiniuose pasitarimuose. Štabų viršininkų konferencijai išvykęs Kanados štabo viršininkas gen. maj. Foulkes, netrukus vyks į Briuselį krašto apsaugos min. Claxton, o po jo užsienį reikalių min. Pearson. Į sausio 4 d. Londone prasidedančių Commonwealth konferencijų vyks ir min. pirm. St. Laurent su dviem palydovais.

Galima imti ir Kanados dolerius

Iki šiol Kanadoje veikė tvarkis, kad Kanados piliečiai už bet kokius patarnavimus svetimiems turi imti amerikoniškus dolerius. Tai vis tam, kad daugiau pritrauktų amerikoniškų dolerių. Nuo dabar leidžiama imti ir kanadiškais.

Demobilizuotus karius laikys bedarbiais

Kanados vyriausybė paskelbė, kad vyrai, tarnauję specialiuose daliniuose Korėjoje ar kitur, demobilizuoti, kol gaus darbo, bus laikomi bedarbiais ir gaus pašalpą iš nedarbo draudimo įstatigos. Pašalpos dydis priklausys nuo ištarnauto laiko.

— Otava. — Kanados prekybos ministeris Hove išvyko į JAV-bes derėtis dėl padidinio plieno tiekimo. Kanada žada duoti daugiau aliuminijaus.

W. A. LENCKI, B. A.

Advokatas — Notaras

73 Adelaide St. W.

Room 322

Telefonas EL 3161

Toronto

Išsikirk!

Pergabena baldus, bagažą ir kitoki transporto patarnavimą pigiai atlieka

STANLEY VASARAJ (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Tel. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

Pasidėk ir saugok!

Pergabena baldus, bagažą ir kitoki transporto patarnavimą pigiai atlieka

STANLEY VASARAJ (latvis)

Gabenama ir į užmiestį

9 Delaware Ave. Toronto, Ont. Tel. (nuo 6 val. vak.) OL 1403

Jau veikia

„ŽIBURIU“ Bendrovės Spaustuė

Atliekami visų rūšių spaudos darbai.

941 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. Telefonas AD 4265

Jugoslavijoje veikia JAV

Paskirto maisto paskirstymo priežiūrai į Jugoslaviją jau atvyko 8 Marshallio plano pareigūnai. Kadangi maistas dar nengabentas, tai pradžia 150.000 t. kviečių ir miltų paskolino Italija ir Vokietija.

Karo dar nebūsių

Biagiant debatus dėl D. Britanijos politikos Bevinas pareiškė, kad abejoja ar Rusija veržtusi į karą. Visos informacijos rodo, kad ir Kinija norinti, kad karas sustotų. Atstovai dėl šio pareiškimo smarkiai plojo. Kanados premjeras St. Laurent taip pat pareiškė esąs tikras, kad bent 9 mėn. karo nebūsių dar.

Čangkaišeko armija

AP korespondentas iš Formozos praneša, kad Čangkaišekas turįs 580.000 sausumos ir 120.000 jūrų bei oro laivyno armiją. Jam trūksta tik ginklų bei lektuvų. Komunistų valdomoje Kinijoje taip pat esą daug nacionalistų šalininkų ir jei jie ten išsikeltų, jo armija tuojau pakiltų iki 1,5 ml. Tik, esą, reikėtų jį apginkluoti. Daug nacionalistų esą įterptų į komunistų armiją ir karo atveį jie, esą, perbėgtų.

Britai stinga mėsos

Deryboms su Argentina dėl mėsos importo nutrūkus, D. Britanijoje jau antrą kartą per 2 savaites sumažinta mėsos norma. Gruodžio 1 d. buvo sumažinta 10%, dabar naujai paskelbta, kad bus didinama po ¼ svaro — 1 šilingo vertės kiekis per savaitę. Už tai žadama pridėti cukraus — iki 10 uncijų savaitei ir sūrio.

Atominės bombos nenaudos

Attlee užtikrino parlamentą, kad nesą pavojaus, jog JAV sukels pasaulinį karą panaudamos atominė bombą. Ji nebūsių panaudota nepasitarus su visomis vyriausybėmis, kurių kariai Korėjoje kariauja.

Gerai ginkluoti

Italijos teisingumo ministeris pranešė parlamentui, kad per 10 šių metų mėnesių pasavus piliiečius rasta nelegalių ginklų: 9 patrankos, 23 mortiros, 594 kulko svaizdžiai, 1.794 automatai, per 10.000 šautuvų, 2,5 tonų sprogmenų.

— Kairo. — Prancūzija pareiškė protestą Egiptui dėl pradėtos per Sueso kanalą praplaukiančių laivų kontrolės. Prancūzija reikalauja, kad laivininkystė būtų visiškai laisva.

Prašo pakelti algas

Po naujų metų Toronto privačių katalikų mokyklų mokytojai susirinkus apsaugoti algų pakėlimo klausimą. Jie nori gauti tiek, kiek nutarta Ontario Mokytojų Federacijos — minimum \$1800 ir maksimum \$2700. Tuo tarpu jų minimum yra \$1945 ir maksimum \$2.525. Moterys mokytojos pradeda su 1.500 ir pakyla iki \$2.200.

— Otava. — Policija praneša, kad prie Sault Ste. Marie statomų kareivinių jau du kartus aptikta bandymų jas išsprogdinti.

PASAULIO LIETUVIŲ KULTŪROS ŽURNALO

AIDAI

PLATINIMO VAJUS

lapkričio, gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais

AIDAI yra mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo mėnesinis žurnalas.

AIDAI puoselėja tautinę kultūrą ir savo puslapiuose talpina lietuvių mokslininkų, rašytojų ir menininkų naujausius kūrybos darbus.

AIDAI apjungia visus pasaulio lietuvius, kuriems rūpi lietuviškoji kultūrinė kūryba, tautinės gyvybės išlaikymas ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimas.

AIDUS redaguoja redakcinis kolektyvas, sudarytas iš žymių lietuvių kultūrininkų su rašytoju Ant. Vaičiūlaičiu priėmimo.

AIDŲ prenumerata metams: JAV ir Pietų Amerikoje \$5.00; Kanadoje — \$5.50 (kanadiški \$6.00); kituose kraštuose — \$6.00. Atskiras numeris JAV — 50 c.; kitur — 55 c.

AIDŲ administracijos adresas: AIDAI, Kennebunk Port, Me.

VISI KVIEČIAMI Į KULTŪROS ŽURNALO

AIDŲ PLATINIMO TALKĄ

Tenelieka nė vieno lietuvių, kuris neskaitytų AIDŲ

Lietuvio radio mechanikas

L. KOCIUS

949 Dundas St. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691
priima pataisymus visų rūšių radio aparatų. Darbas atliekamas gerai ir sūžiningai. Kreipitis nuo 9 iki 2 val. popiet.
Pataisymus palikti galima bet kurio metu

Jūsų patogumui nauja

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

atidaryta nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskyrus pirmadienius Skubų ir gerų patarnavimų atlieka prityrę Lietuvos kirpėjai

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave.) TORONTO

Telefonas EL 6954 Sav. Br. Pakėtas

MARGIS DRUGS

JONAS V. MARGIS Phm B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniškai vaistai. Paruošiami vaistai pagal receptus

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas MU-9543 Pristatoma į namus VISA ME TORONTE Telefonas MU-9543

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus

CARDINAL & SON

366 Bathurst St. Toronto Telefonas WA 9954

LONDON FURNITURE CO

Pilnas baldų pasirinkimas. Minkšti baldai—parduodami nauji ir atnaujinami seni. Kalbame europ. kalbomis 875 Queen St. W. Toronto. Tel. 2010

DEMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus, ūkius ar viešbučius, kreipkitės į

FRANK PSZON

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER 762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Istaigos: AD 3588 Buto: LA 9458 Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone. Čia jūs rasite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Kas nori namus arba biznį pirkti

arba parduoti, kreipkitės į mus. Rasite teisingą ir nuosirdų patarnavimą. Kalbame lietuviškai — klauskite Peter

ROBERT P. RICE REAL ESTATE

888 College St. Toronto. Tel. LA 1277

TEL. EL 6597

849 DUNDAS ST. W. TORONTO

Canada Chrome Furniture

Pilnas pasirinkimas elektrinių reikmenų. Chromo stalai ir kėdės

Lengvos išsimokėjimo sąlygos

Prityręs kvalifikuotas lietuvis laikrodininkas

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas ir prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 val. vakaro.

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamishaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO Tel. LO 1438

"Reiškite jausmus gėlėmis" — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

Vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai. Sav. A. MERKER 576 QUEEN ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

PARLIAMENT FUEL CO.

Savininkas lietuvis Augustinas Undraitis (A. Underhill) Telefonas RA 4414 304 Sackville St. Toronto

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10-15% pigiau, negu kitur, pas

LAIKRODININKA

turintį 30 metų profesinę praktiką

Kalbu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą kailiai. Kailinių taisymas ir persiuvimas. Duodama lengvas išsimokėjimui

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EL 6509

Susirgus kreipkitės į

YARNEY CLINIC

slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey 314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146

TIKRAM LIETUVIUI NĖRA KALĖDŲ ŠVENČIŲ BE LIETUVIŠKOS KNYGOS

Knygynė NEMUNAS Jūs gausite visas knygas išėjusias Amerikoje ir Vokietijoje tremties metu. Turime daug puikių knygų ir iš Nepriklausomos Lietuvos lakiotarpiu. Jei jūs iš anksto nesate pasirinkę knygų, paprašykite mūsų knygų katalogą. Iš 500 pavadinimų tikrai rasite sau mėgiamą ir brangių knygų švenčių proga nepamirškite ir apie mūsų knygyno NEMUNAS išleistas ir leidžiamas knygas.

A. Vilainis, žmogus, kuris amžinai keliavo \$ 3.50
Chicago parapijos ir draugijos gausiai iliustr. leid. \$ 2.50
Garsųjų šnipų paslaptys \$ 2.00
Debesys, Madalenos Makackutės byla \$ 1.00
A. Fuld, Mirusiųjų karalius, romanas \$ 2.00

Tuoj rašykite:

KNYGYNAS NEMUNAS

3143 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Naujorkas skaičiais

Didžiausias pasaulio miestas vertas 22,5 milijonų dolerių. Jo 500 kv. km. plote gyvena 8 mil. gyventojų, kalbančių 82 kalbomis: per 400.000 italų, 395.000 rusų, 225.000 vokiečių, 195.000 lenkų, 160.000 airių, 28.600 graikų, 26.800 čekų, 12.000 kinų, o žydų net 2 mil. Tuo būdu Naujorkas yra didžiausias žydų miestas pasaulyje.

Naujorko uostas yra didžiausias pasaulyje, turis 1800 dokų, 450 km. krantinės, 645 kv. km. vandens plotą. Normaliais laikais per metus iš Naujorko uosto išplaukia 13.000 laivų, išvežančių pusę viso JAV eksporto. Naujorko mieste yra 2,4 mil. mcdzių, o gatvių ilgis—8.000 km. Mieste yra 3.181 bažnyčių bei maldos namų, 492 sporto aikštės, 33.000 mokytojų, per 11.000 restoranų, 9.371 taksi ir didžiausi pasaulyje prekybos namai, kuriuos kasdien aplanko per 150.000 klientų, kurie per metus išrašo 40 mil. sąskaitų. Hotelių yra per 500.

Mieste yra 301.850 šunų. Per metus iš jo išvežama 73 mil. tonų šiukšlių, o 1 kv. km. per metus nukrenta 112 tonų sniego. Per 14.000 km. telefono tinklą kasdien būna 182.2 mil. pasikalbėjimų ir 125.000 klaidingų sujungimų.

Naujorkas kas 7 minutes gimsta kūdikis, kas 5 minutes įvyksta jungtinių aktai. Gyventojai per

metus sunaudoja 56 mil. litrų degtinės, 1,5 bil. litrų pieno bei grietinės, surūko 20 milijonų cigarečių.

Penkias miesto dalis jungia 60 tiltų, 27 tuneliai ir 16 keltų.

Oficialiai miręs prašo pensijos

Idomus atstikimas užregistruotas Montreale, kai Veteranų reikalų departamentą atėjo paprašyti pensijos žmogus, kuris visose vietose istaigose buvo užregistruotas 1947 m. sausio mėn. nusižudęs.

Tada viename sandelyje buvo rastas pasikores žmogus. Bičiuliai pripažino, kad tai Victor Lord, kurio žmona neseniai buvo mirusi. Ji, esą, pažinę iš rūbų. Istikrųjų jis išvyko į Ontarią pas bičiulius ir gyveno ten, visai nežinodamas, kad yra jau "palaidotas". Dabar jis per teismą turės įrodyti esąs gyvas ir galės gauti pensiją.

Karių algos

Kandados vyriausybė numatė padidinti karių algas. Tuo tarpu dar nepaskelbta kiek. Sakoma, kad metinės \$117.000.000 išlaidos algoms padidės 7%. Dabar yra mokama: naujai verbuotam eiliniui \$68, apmokytam—\$72, pirmaklasiui — \$79, kapitonui — \$213, majorui — \$278, pulk. leit. — \$323. Laivyno ir aviacijos atitinkamų laipsnių algos yra tokios pačios. Jei nemaitina — mokama \$54,88 maistinių (mažiausia eiliniui, daugiausia pulk. leit.). Vedusieji gauna šeimų paramos \$30-40.

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI B.A., D.D.S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef. AD 6373 Toronto

STANLEY SHOE STORE

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE)

1438 Dundas St. W. Toronto

(prie Gladstone)

Dr. WILLIAM J. ZINCHEIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2-4.30 ir 7-9 po pietų

386 Bathurst St. Toronto

Tel. WA 1344

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6 Pirmadieniais ir ketvirtadieniais priima taip pat 7-9 popiet

386 Bathurst St. Toronto

Tel. EL 6515

ATSILANKYKITE!**NESIGAILSITE!****"PARK RESTAURANT"**

1002 Dundas St. W. (pora minučių kelio nuo lietuvių bažnyčios) Čia tikrai erdvioje Toronto lietuviškoje valgykloje Jūs gausite pigiai, šalia ir skaniai pavalgyti dideliu pasirinkimu lietuviškų ir kanadiškų valgių ir nusipirkti išsineštinai krautuvių kainomis įvairių maisto gaminių naujai atidarytame delikatesų skyriuje. Čia gausite ir nakvynę. Atidaryta nuo 6 val. ryto iki 11 val. vakaro. Su pagarba sav. A. Smigelskis

LIETUVIS LAIKRODININKAS**FRANK BOCHULIS**

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima išgauti žiedų, Toronto suvenyrų; Parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja. Kainos prieinamos. Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272½ QUEEN ST. W. TORONTO

TEL. WA 6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:

- lovų komplektai,
- siuvamos mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame slavų kalbomis

Septyni didieji pasaulio stebuklai

Senai minimi 7 senojo pasaulio stebuklai. Tai didieji senųjų amžių technikos pasiekimai. Iš jų tik vienas yra išlikęs iki mūsų laikų, o visi kiti yra išnykę iš žemės paviršiaus, mums nebematomi. Išlikę yra tik Egipto piramidės laikomos seniausiais architektūriniais pasaulio paminklais, nes jų amžius siekia 5-6000 metų. Jų išlikusių 80, keliomis grupėmis Libijos dykumoje vakariename Nilo krante. Iš jų didžiausia ir labiausiai pagarsėjusi yra Cheopso piramidė. Kadaise jos aukštis siekė iki 137 metrų. Jos suplokštėjusioje viršūnėje lengvai telpa 100 žmonių. Bet Cheopso piramidė nėra seniausia. Seniausia yra trečiosios dinastijos faraono Sakaro piramidė — paminklas mirusiųjų lauke netoli Memfis.

Antrasis pasaulio stebuklas buvo Semiramidės kabantiesi sodai, supę visą Babilono miestą, tęsęsi 22 kilometrus, bet dabar jau visai išnykę.

Trečiasis pasaulio stebuklas buvo Efezo Lianos šventykla, statyta VI a. prieš Kristų gale. Tai buvo stačiakampė 69 metrų pločio ir 130 m. ilgio marmuro fiakle, paremta 128 išdailintų joniškųjų kolonų. 356 m. pr. Kr. jį sudėgino Herostatas, užsinorėjęs nors tuo būdu įamžinti savo vardą. Netrukus ji buvo atstatyta dar puošnesnė. Neronas išplėšė jos tatus, o visai sugriauta 226 m. 1870 m. anglas Wood atrado jos vietą, pravedė pirmuosius kasinėjimus ir padarė planą.

Ketvirtuoju pasaulio stebuklu buvo laikoma Junonos stovykla Olimpo šventykloje visa iš aukso ir dramblio kaulo. 18 m. aukščio soste sėdinti figura rėmėsi galva į skliautus. Ji žinoma tik iš imperatoriaus Adrijono monetų atvaizdo.

Penktąjį pasaulio stebuklą — Mauzolo kapą Halikarnase — 1357 m. atkase anglas Newtonas.

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS

838 Dundas St. W. Toronto

(kampas Euclid Ave.)

Priima vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIAI

HARRY R. RANKS CO.

455 Queen St. W.

Tel.: WA 5370. Toronto

Vedėjas Bill Zaleschook

BR. BUKOWSKA, R.O.

AKIŲ SPECIALISTĖ

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadien. pagal susitarimą.

55 St. John's Rd. W. Toronto

kampas 94 Laws St.

Tel. LYndhurst 0052

DR. F. TICKETT

Gdytojas

ir chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef.: WA 3754

LIETUVIŠKA MOTERŲ

PLAUKŲ KIRPYKLA

JANET'S BEAUTY SALON

Skambinkite: GE 6620

346 Broadview Ave. Toronto

Sav. J. Vilūnienė

Atidaryta kasdien 9-9 val.

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo tarpininkas

496 Queen St. W.

(prie Denison Ave.)

Tel. WA 5232 Toronto

Tai 356 m. prieš Kristų pastatas, pastatytas Mauzolo našės. Keturkampį pastatą supo 36 kolonos, o viršuje buvo 24 laiptų piramidė. Visas antkapis teikė 44 metrus aukščio erdvę karaliaus ir karalienės karstams. Pastatas buvo išlikęs iki 12 amž., o po to sunyko. 1522 m. jo medžiaga su naudota vienuolyno statybai. Yra atkastos 3 antkapio kolonos, kurios dabar yra Londono British Museum. O šio antkapio vardas davė pavadinimą visiems puošniems antkapiams — mauzoliejams.

Šeštasis pasaulio stebuklas — 32 metrų bronzos stovyla Rodos saloje. Tai Apolono stovyla, pasak legendos, stovėjusi salos uoste, apie 144 m. pr. Kr. buvo sunaikinta žemės drebėjimo. Jos šukės jūros krante išgulejo 900 metų, o kai salą užėmė arabai,

jas nupirko ir išsigabeno vienu pirkiu, transportui panaudojant net 500 kupranugarių.

Septintuoju pasaulio stebuklu buvo laikoma Aleksandrijos jūrų švityrų, apie 290 m. pr. Kr. pastatytas iš marmuro. Jo aukštis siekė 160 metrų, o buvęs matomas 50-60 kilometrų. Tuo būdu iki 12 amž. išlikęs šis švityrų prilygo mūsų laikų moderniesiems švityruiams, kurių tik nedaugelis jį pranešė.

Stebuklu senųjų amžių technikos reikėtų laikyti ir kinų sienę, tačiau astuntuojų pasaulio stebuklu ji nelaikoma, nes yra kurinys kitos kultūros pasaulio, ir kai šie septyni "stebuklai" buvo pastebėti, kai apie juos buvo pradėta kalbėti, kinų siena nebuvo dar žinoma Europoje.

Kai norisi nusišypsoti...**Kas tamstai perskaitė?**

Susitinka du rašytojai konkurentai, kurių vienas tik ką išspausdino naują knygą. — Sveikinu! Jūsų knyga tikrai pločio ir 130 m. ilgio marmuro fiakle, paremta 128 išdailintų joniškųjų kolonų. 356 m. pr. Kr. jį sudėgino Herostatas, užsinorėjęs nors tuo būdu įamžinti savo vardą. Netrukus ji buvo atstatyta dar puošnesnė. Neronas išplėšė jos tatus, o visai sugriauta 226 m. 1870 m. anglas Wood atrado jos vietą, pravedė pirmuosius kasinėjimus ir padarė planą.

— Labai malonu, kad tamstai patinka. O kas tamstai jį perskaitė? — atsikirtu autorius.

Vyreliai, blogai!

Otavos statistikos biuras paskelbė idomią brošiūrą "Some characteristics of Husbands and Wives as Indicated in the Census and Vital Statistics". Ten rašoma, kad kanadietės žmonos yra daugiau išlavintos, ilgiau lankiusios mokyklą negu vyrai. Ypač tai liečia paskutiniame dešimtmety vedusias poras.

Taigi, vyreliai, esi pralenkta. "Namų galvos" vardas tau vargu ar betinka. Statistikos biuras paguldė tave ant menčių, tad ir namuose š!

Kita šios brošiūros idomybė yra ta, kad ji statistikai patvirtino jau senai pastebėtą gyvenimišką faktą, jog jauni vyrai dažniausiai veda sau lygus amžiaus mergaites, o pagyvenę — medžioja daug jaunesnes.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių netvius, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių netvius, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Lietuvis Radio Technikas

taiso įvairius radio aparatus. Paima ir pristato į namus. Skambinkite Tel. RO 3973 Nuo 6 iki 9 val. vak. ALGIS STANENAS, 181 BLACKTHORN AVE. TORONTO

RUTH FROCKS

Moteriškos suknelės, kostiumai, paltai, apatiniai, kojinės ir kt.

Duodame lengvą išsimokėjimui

1637 Queen St. W. (prie Roncesvalles) Toronto. Tel. LO 7882

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL 7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

Nauja lietuviška valgykla Restaurant EUROPA

Didžiausias pasirinkimas įvairių patiekalų 12-18 rūšių pagamintų prityrusių virėjų. Jaukios patalpos. Greitas patarnavimas. 756 Queen St. W. Toronto

Pirmos eilės lenkiška rankinė

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY RŪBŲ VALYMAS. Mes paimame iš namų ir pristatome. Darbas garantuotas. Kainos neaukštos. 205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont. Tel. AD 0360

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO REMONTO DIRBTUVĖ**Intersection Body & Fender Repair**

"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt. 2692 DUNDA ST. W. TORONTO, Ont. Tel. RO 1509

MONTREAL, Que.

TEISINĖ – KALBINĖ PAGALBA

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, parduodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kt. kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Telefonas PL 4880

Naujujų Metų sutikimas
Winnipego lietuviai Naujuosius Metus sutiks St. Paul'o Collegiate Church salėje. Gruodžio 31 d. 9 val. vyks kare padėkos pamaldos, o paskaitos bankietės ir pasilinksminimas.
Visi lietuviai kviečiami dalyvauti senųjų metų užbaigime Naujųjų sutikime.

A. BAJORINAS
53 Oakwood Ave. Toronto, Ont. Tel. MEIrose 8951
Kreiptis vakarais nuo 5.30 iki 6.30 val. išskyrus sekmad. ir švent.